

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107005/B/2022/36122163739444484

**VÝVOJ A ANALÝZA PRIAMYCH
ZAHRANIČNÝCH INVESTÍCIÍ NA
SLOVENSKU**

Bakalárska práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**VÝVOJ A ANALÝZA PRIAMYCH
ZAHRANIČNÝCH INVESTÍCIÍ NA
SLOVENSKU**

Bakalárska práca

Študijný program:	ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor:	ekonómia a manažment
Školiace pracovisko:	Katedra obchodného podnikania
Vedúci záverečnej práce:	doc. Ing. Jozef Zuzík, PhD.

Košice 2022

Monika Bojsková

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval(a) samostatne a že som uviedol (uviedla) všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Podakovanie

Touto cestou by som sa chcela poďakovať vedúcemu bakalárskej práce doc. Ing. Jozefovi Zuzíkovi, PhD., za jeho ochotu a trpezlivosť, odborné znalosti a rady, ktoré pomohli k vypracovaniu bakalárskej práce. V neposlednom rade ďakujem aj za jeho profesionálny a veľmi ľudský prístup.

ABSTRAKT

BOJSKOVÁ, Monika: Vývoj a analýza priamych zahraničných investícií na Slovensku – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra obchodného podnikania. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Jozef Zuzík, PhD. – Košice: PHF EU, 2022, počet strán 47.

Cieľom bakalárskej práce je venovanie sa problematike priamych zahraničných investícií, popísať vývoj jednotlivých druhov priamych zahraničných investícií na Slovensku. Práca je rozdelená do piatich kapitol. Obsahuje 10 grafov a 13 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná teoretickým poznatkom priamych zahraničných investícií. V ďalšej časti sa charakterizuje hlavný cieľ bakalárskej práce spolu s čiastkovými cieľmi. Tretia kapitola popisuje metodiku práce a metódy skúmania, ktoré sme v práci použili. Štvrtá kapitola obsahuje analýzu priamych zahraničných investícií v Slovenskej republike, regionálnu a odvetvovú štruktúru a na záver automobilový priemysel. Posledná kapitola obsahuje zhrnutie a výsledky analýz praktickej časti práce.

Kľúčové slová:

Priame zahraničné investície, fúzie, akvizície, investície na zelenej lúke

ABSTRACT

BOJSKOVÁ, Monika: Vývoj a analýza priamych zahraničných investícií na Slovensku – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economy with the seat in Košice; Department of Commercial Entrepreneurship. – Supervisor: doc. Ing. Jozef Zuzík, PhD. – Košice: PHF EU, 2022, 47.

The aim of the bachelor thesis is to address the issue of foreign direct investment, to describe the development of various types of foreign direct investment in Slovakia. The thesis is divided into five chapters. It contains ten graphs and thirteen tables. The first chapter is dedicated to theoretical knowledge of foreign direct investment. The next part of the thesis characterizes the main goal of the bachelor thesis together with the partial goals. The third chapter describes the methodology and research methods that we used in the work. The fourth chapter contains an analysis of foreign direct investment in the Slovak Republic, regional and sectoral structure and finally the automotive industry. The last chapter contains a summary and results of analyses of the practical part of the work.

Keywords:

Foreign direct investment, mergers, acquisitions, greenfield

OBSAH

Úvod	8
1 Priama zahraničná investícia.....	9
1.1 <i>Investície.....</i>	<i>10</i>
1.2 <i>Rozdelenie investície</i>	<i>11</i>
1.3 <i>Investičný multiplikátor</i>	<i>12</i>
1.4 <i>Členenie PZI.....</i>	<i>12</i>
1.4.1 <i>Členenie PZI podľa funkčného hľadiska</i>	<i>12</i>
1.4.2 <i>Členenie PZI podľa spôsobu nadobudnutia</i>	<i>14</i>
1.4.3 <i>Členenie podľa foriem PZI</i>	<i>14</i>
1.4.4 <i>Členenie PZI podľa vlastníctva.....</i>	<i>16</i>
1.5 <i>Motívy pre priame zahraničné investície.....</i>	<i>17</i>
1.6 <i>Aktuálne trendy vo vývoji PZI</i>	<i>19</i>
2 Cieľ práce	22
3 Metodika práce a metódy skúmania	23
3.1 <i>Charakteristika skúmania a pracovné postupy.....</i>	<i>23</i>
3.2 <i>Spôsob získavania údajov a ich zdroje</i>	<i>23</i>
3.3 <i>Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov</i>	<i>23</i>
4 Výsledky práce	25
4.1 <i>Analýza vývoja PZI v Slovenskej republike</i>	<i>25</i>
4.2 <i>Regionálna štruktúra PZI v Slovenskej republike.....</i>	<i>29</i>
4.3 <i>Odvetvová štruktúra PZI v Slovenskej republike</i>	<i>30</i>
4.4 <i>Stav PZI v priemyselnej výrobe Slovenskej republiky.....</i>	<i>31</i>
4.4.1 <i>Greenfield a brownfield v priemyselnej oblasti Slovenska.....</i>	<i>33</i>
4.5 <i>Automobilový priemysel z pohľadu PZI.....</i>	<i>34</i>
4.5.1 <i>Prichádzajúce investície do automobilového priemyslu</i>	<i>40</i>
4.5.2 <i>Dodávateľská štruktúra v automobilovom priemysle</i>	<i>40</i>
5 Diskusia.....	42
Záver	44
6 Bibliografické zdroje	45

Úvod

Hlavnou súčasťou medzinárodného ekonomického systému sú priame zahraničné investície. Priame zahraničné investície majú vo všetkých krajinách, regiónoch či odvetviach rôzne tempo rastu. Slovensko sa snaží čo najviac využívať svoje prínosy, ktoré tieto investície prinášajú.

Prvá kapitola bude obsahovať teoretické poznatky k téme priamych zahraničných investícií. Popíšeme si tu viacero definícií, ako pre investície tak aj pre priame zahraničné investície. Oboznámenie sa s jednotlivými druhmi týchto investícií z funkčného hľadiska, spôsobu nadobudnutia, podľa foriem PZI a podľa vlastníctva. Ďalej si popíšeme motívy PZI a aktuálne trendy vo vývoji.

Druhá kapitola nás oboznámi s primárnym cieľom práce a s čiastkovými cieľmi, ktoré sme museli splniť. V tretej kapitole sme si popísali metódy a pracovné postupy, ktoré sme využívali pri získavaní informácií do praktickej aj teoretickej časti práce.

Štvrtá kapitola obsahuje praktickú časť bakalárskej práce. Praktická časť obsahuje analýzu a vývoj PZI na Slovensku. Následne sme skúmali regionálnu štruktúru Slovenska a vývoj PZI v jednotlivých krajocho. Ako ďalšie, sme analyzovali odvetvovú štruktúru Slovenskej republiky z pohľadu PZI, vybrali priemyselný sektor, ktorý drží najviac PZI a z neho sme následne popísali automobilový, ktorý má významnú úlohu z pohľadu PZI.

Piata kapitola je venovaná diskusií na danú problematiku.

1 Priama zahraničná investícia

Podľa NBS priama zahraničná investícia predstavuje kategóriu medzinárodných investícií, ktorá vyjadruje zámer subjektu, ktorý je rezidentom jednej ekonomiky (priamy investor), získať trvalý podiel v podniku so sídlom v inej ekonomike (podnik priamej investície) (MMF Manuál platobnej bilancie, 5. edícia, §359).

Priame zahraničné investície je možné definovať viacerými spôsobmi. Podľa OSN sú to investície, ktorých základom je dlhotrvajúci vzťah a trvalý záujem subjektu so sídlom v jednej krajine o subjekt so sídlom v inej krajine. Cieľom priameho investora je uplatnenie značného stupňa vplyvu na manažment podniku, ktorý má sídlo v inej krajine ako v krajine investora. Priama zahraničná investícia zahŕňa tak počiatočnú transakciu medzi dvoma subjektmi, ako aj všetky nasledovné transakcie medzi nimi a pridruženými podnikmi.

Podľa U.S. Department of Commerce za priame zahraničné investície možno označiť všetky formy zahraničných spoločností, v ktorých vlastní americký občan, firma alebo skupina podiel 10 % a viac. Definícia, ktorá vznikla pre potreby platobnej bilancie, hovorí, že priama zahraničná investícia je poskytnutie pôžičky zahraničnému podniku alebo kúpa vlastníctva v ňom, ak tento podnik je vo väčšinovom vlastníctve rezidentov investujúcej krajiny.

Podľa Linderta „priama zahraničná investícia je tok podnikateľského kapitálu vo forme zmesi manažérskych schopností a finančných pôžičiek“.

Medzinárodný pohyb kapitálu je jedným z prejavov globalizácie svetového hospodárstva. Takýto pohyb je v podstatnej miere realizovaný práve prostredníctvom TNK. Tieto zakladajú svoje zahraničné afilácie práve investovaním kapitálu do vytvorenia novej entity na zahraničnom trhu alebo kúpou podielu v existujúcej spoločnosti. Najpodstatnejšou formou pohybu kapitálu spojeného s TNK a nepriamo aj pohybom tovarov a služieb sú priame zahraničné investície.

Podľa organizácie UNCTAD, ktorá každoročne vystavuje správu o svetových investíciách, sú PZI označované ako „investície zahŕňajúce dlhodobý vzťah a odrážajúce trvalý záujem a kontrolu zo strany rezidentského subjektu jedného štátu (priamy zahraničný investor alebo materský podnik) v podniku, ktorý je rezidentom v inom štáte, ako je štát prislúchajúci priamemu zahraničnému investorovi (podnik s PZI, zahraničná

afilácia, dcérska spoločnosť). Znamená to, že investor uplatňuje významný stupeň vplyvu na riadenie podniku v inom hospodárstve.“¹

OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj) vo svojej publikácii Benchmark Definition of Foreign Direct Investment definuje priame zahraničné investície ako kategóriu cezhraničných investícií, ktoré sú uskutočňované rezidentom v jednom hospodárstve s cieľom preukázať trvalý podiel v podniku, ktorý je rezidentom v inom hospodárstve, ako je hospodárstvo investora. Motívom investora je strategický dlhodobý vzťah s podnikom. Jeho cieľom je zabezpečiť významný stupeň vplyvu investora na riadenie podniku, do ktorého investoval. Dôkazom tohto trvalého záujmu je vlastníctvo investora najmenej 10 % hlasovacích práv v podniku, do ktorého investoval.²

Podľa D. Šíbla a kol., (2002) sú PZI jednou z foriem vývozu kapitálu. Ide o investície umiestnené v zahraničí s cieľom získať kontrolu nad podnikom, do ktorého sa investuje zväčša na dlhodobom základe. Investor sa podieľa nielen na zisku firmy, ale aj na jej vlastníctve v takom rozsahu, že ju môže ovládať, kontrolovať a riadiť. PZI nie sú len pohybom finančných prostriedkov, ale aj presunom manažmentu, skúseností, obchodného tajomstva, technológie, práv na používanie značky, know-how, marketingových stratégií a podobne. Je pre ne typické, že sú spojené s určitým stupňom kontroly.

Podľa platnej slovenskej legislatívy (Devízový zákon č. 202/1995 Z.z. zo dňa 20. septembra 1995, v znení neskorších predpisov) je za priamu zahraničnú investíciu považované také vynaloženie peňažných prostriedkov alebo iných peniazmi ocenených majetkových hodnôt, alebo iných majetkových práv, ktorého účelom je založenie, získanie alebo rozšírenie trvalých ekonomických vzťahov investujúceho tuzemca alebo tuzemcov, ako osôb konajúcich v zhode na podnikaní v zahraničí alebo investujúceho cudzozemca alebo cudzozemcov ako osôb konajúcich v zhode na podnikaní v tuzemsku.

1.1 Investície

Investície determinujú dynamiku vývoja ekonomiky, dlhodobý ekonomický rast a celkovú výkonnosť ekonomiky. Investície môžu významne ovplyvňovať agregátny dopyt a zároveň vedú k akumulácii kapitálu, čím sa zvyšuje potenciálny produkt danej krajiny a podporuje ekonomický rast. (Lisý, 2007)

Investícia môžeme chápať, aj ako časť HDP, ktorá sa nespotrebuje v období jej utvorenia, ale sa ušetrí, aby sa investovala. Je to aj súčet všetkých nákladov spojených

s obstaraním príslušných aktív. Investovanie predstavuje alokovanie kapitálu do jednotlivých zložiek majetku. Cieľom investičnej politiky je príprava, výber a realizácia investičných projektov, ktoré prispievajú k rastu trhovej hodnoty firmy.

NBS definuje investovanie na finančnom trhu ako umiestňovanie peňazí, ktoré máme k dispozícii do rôznych finančných nástrojov s cieľom zarobiť. Pri investovaní znášame riziko, že o vložené peniaze prídem. Vo všeobecnosti platí pravidlo, čím vyšší môže byť výnos, tým väčšie riziko musíme znášať, to znamená, že aj strata môže byť väčšia. Pri investovaní môžete prísť o časť alebo aj o všetko, čo ste do investície vložili. Ak investovanie porovnávame so sporením, tak pri sporení by nám vždy mali byť vyplatené aspoň peniaze, ktoré vložíme a tie by mali byť zhodnotené o sľúbený výnos. Na druhej strane pri investovaní môže byť výnos zásadne iný, ako pri sporení.

1.2 Rozdelenie investície

Investície môžeme rozdeliť na obnovovacie, čisté, autonómne a indukované.

- **Obnovovacie investície** – slúžia na obnovenie opotrebených kapitálových statkov.
- **Čisté investície (rozvojové)** – slúžia na rozširovanie hospodárskej aktivity a predstavujú nákup dodatočných kapitálových statkov. Hrubé investície predstavujú súčet čistých a obnovovacích investícií.
- **Autonómne investície** – sú vyvolané rastom počtu obyvateľstva, dynamikou realizácie vedecko – technického pokroku, inovačnou aktivitou a potrebou zavádzať nové výrobné technológie a vyrábať nové, technicky a spotrebiteľsky dokonalejšie výrobky. Vyvolané sú exogénnymi činiteľmi, ako napríklad technický pokrok, vznik nových potrieb, rast vzdelanostnej a kultúrnej úrovne obyvateľstva. Autonómne investície nezávisia od momentálnych ekonomických podmienok, objemu výroby, resp. dôchodku, ale od dlhodobých perspektív ekonomiky.
- **Indukované investície (vyvolané)** – závisia od veľkosti dôchodku (produktu) a vedú k extenzívnemu rozšíreniu existujúceho výrobného zariadenia (investičných statkov). Rozdiel medzi autonómnymi a indukovanými investíciami je dosť neurčitý (Lisý, 2007).

1.3 Investičný multiplikátor

Investičný multiplikátor je koeficient, ktorý udáva, ako sa mení dôchodok, ak sa zmenia investície. Vyjadruje dôchodkotvorný účinok investícií. Z formálneho hľadiska je investičný multiplikátor koeficient, ktorý vyjadruje kvantitatívny vzťah medzi prírastkom dôchodku a prírastkom investícií. Základom je vzťah investícií a vytvoreného dôchodku, ktorý je pri danom hraničnom sklone k úsporám a hraničnom sklone k spotrebe závisí od výšky týchto investícií a výšky výdavkov na spotrebu vytvorených pomocou týchto investícií (Lisý, 2007).

1.4 Členenie PZI

Autori skúmajúci problematiku PZI sa rozchádzajú v pohľade na ich členenie v závislosti od foriem, funkčného hľadiska, smeru toku PZI alebo úrovni hodnotových reťazcov. Vo všeobecnosti však možno identifikovať štyri pohľady na členenie priamych zahraničných investícií, a to podľa:

- Funkčného hľadiska
- Spôsobu nadobudnutia
- Foriem PZI
- Typu vlastníctva

1.4.1 Členenie PZI podľa funkčného hľadiska

PZI realizované v hostiteľskej ekonomike možno podľa funkčného hľadiska rozdeliť na investície vertikálne, horizontálne a konglomerátne. Hranice medzi nimi sú dané v prvom rade sektorom ekonomiky, v ktorom pôsobia účastníci konkrétneho investičného prípadu. (Ferenčíková, 2010).

- **Horizontálne PZI** – k tomuto typu tokov PZI dochádza vtedy, ak investuje materská spoločnosť (TNK) do založenia novej entity (zahraničnej afilácie) alebo kúpy viac ako 10 % podielu v spoločnosti na zahraničnom trhu, pričom táto zahraničná afilácia pôsobí v rovnakom odvetví, vyrába rovnaké alebo veľmi podobné produkty a orientujú sa na identickú úroveň hodnotového reťazca. Niektorí autori priamo pomenúvajú tento typ investícií ako „pokrývajúce hostiteľský trh vytváraním duplicitných výrobných kapacít, pričom vyrábajú identický produkt ako v domácej ekonomike“ (Franco, C.,

2010). Príkladom takejto investície je vstup spoločnosti General Motors na čínsky trh prostredníctvom spoločnosti SAIC, kde však produkovali časť svojej automobilovej flotily, dokonca niektoré automobily modifikovali len pre čínsky trh vzhľadom na preferencie čínskeho spotrebiteľa.

- **Vertikálne PZI** – ich cieľ spočíva vo využívaní nižších výrobných nákladov v hostiteľských krajinách realokovaním časti hodnotového reťazca. Typickým predmetom „sťahovania“ produkcie časti hodnotového reťazca do dcérskych spoločností v zahraničí je najmä prístup k nerastným zdrojom a lacnejšej pracovnej sile. Je prirodzené, ak pri tomto type transakcie investuje TNK do kúpy svojho dovtedajšieho obchodného partnera, pretože manažment investora považuje takúto investíciu z dlhodobého hľadiska za rentabilnú. Ak ide o zdroje nerastných surovín, ktoré si zaistuje materská spoločnosť pre ďalšie spracovanie, ide o integráciu typu „backward“ (smerujúcu späť, spätnú) (Baláž, P., 2010). Táto je typická napr. pre spoločnosti, ktoré spracúvajú rodu či železné rudy, ale i pre tie, ktoré v zahraničí produkujú jednotlivé komponenty svojich výrobkov. K vertikálnemu investovaniu typu „forward“ (smerujúcu dopredu, následné) dochádza vtedy, ak si materská spoločnosť zriaďuje v zahraničí pobočky na distribúciu a predaj tovaru, ktorý vyrába. Tento postup je bežný napr. pre predaj výrobkov a služieb v zahraničí, a to v automobilovom priemysle, farmaceutickom priemysle, IT a pod. (Ferenčíková, S., 2010).
- **Konglomerátne PZI** – v prípade týchto investícií hovoríme o takom cezhraničnom presune kapitálu, kedy nadobudne materská spoločnosť podiel v zahraničnej spoločnosti primárne nesúvisiacej s jej predmetom podnikania (hodnotovým reťazcom), čiže nedochádza k expanzii na zahraničnom trhu v jej vlastnom alebo podobnom produktovom portfóliu ani k optimalizácii nákladov alebo procesov. Príkladom môže byť investícia spoločnosti pôsobiacej v priemyselnej oblasti do oblasti médií. S. Ferenčíková (2010) uvádza príklad, kedy v roku 2005 ruská ropná firma Lukoil kúpila britský Nelson Resources z oblasti ťažby zlata.

Tabuľka 1 Členenie PZI z funkčného hľadiska

Druhy investícií	Hospodárske odvetvia	Stupne reprodukčného procesu	Výhody plynúce z investícií tohto druhu
------------------	----------------------	------------------------------	---

Horizontálne investície	Rovnaké	Rovnaké	Zahraničné afilácie sa špecializujú na výrobu, pri ktorej využíva komparatívne výhody hostiteľskej krajiny.
Vertikálne investície	Rovnaké	Odlišné	Zahraničné pobočky, pri odlišných fázach produkcie, využívajú špecifické zdroje, ktorými jednotlivé krajiny disponujú.
Konglomerátne investície	Odlišné	Nemá vplyv	Podniky si takto zabezpečujú diverzifikáciu rizika a investovanie svojich voľných finančných prostriedkov.

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Ferenčíková, S. a kol., (2013)

1.4.2 Členenie PZI podľa spôsobu nadobudnutia

TNK expandujú na zahraničných trhoch prostredníctvom viacerých spôsobov nadobudnutia, v závislosti od toho, v akom časovom horizonte, s akými cieľmi pre trhovú podiel a s akým rozpočtom vstupujú na zahraničný trh. V tejto súvislosti rozlišujeme toky PZI podľa spôsobu nadobudnutia (Baláž, P., 2010):

- Materská spoločnosť získa dostatočný počet akcií v zahraničnej spoločnosti (viac ako 10 %), ktoré jej zaistia kontrolu pri hlasovaní,
- materská spoločnosť získa alebo zakladá v zahraničí nové dcérske spoločnosti v 100 % vlastníctve,
- materská spoločnosť presúva do zahraničia fondy na financovanie rozvoja (expanzie) jej zahraničných pobočiek, príp. prevádza prostriedky do firiem, v ktorých už má rozhodujúcu účasť,
- hospodársky výsledok po zdanení podnikov a zahraničných pobočiek materskej spoločnosti sú reinvestované do ich ďalšieho rozvoja. Takéto investície sú považované za nové toky PZI, keďže automaticky ich prirodzene nemožno považovať za súčasť pôvodnej investície. Takto investované prostriedky z interných kapacít zahraničnej afilácie označujeme ako reinvestovaný zisk.

1.4.3 Členenie podľa foriem PZI

Ekonomovia skúmajúci PZI sa rozchádzajú v počte foriem a samotných definícií foriem PZI, keďže sú rôzne definované v národných legislatívach a dochádza medzi nimi k vzájomnému prekryvaniu. Niektorí autori pri skúmaní efektov PZI skúmajú efekt

budovania nových kapacít – pobočiek, zahraničných afiliácií (budovy, výrobných liniek, produkčných centier), čo predstavuje doslova „investíciu na zelenej lúke“ (greenfield). Ako alternatívnu formu investície uvažujú výlučne akvizíciu, ktorú stotožňujú s pojmom brownfield (Feenstra, R., a Taylor, A., 2012). Pre presnejšiu identifikáciu charakteru tokov však PZI môžu byť na zahraničnom trhu realizované konkrétne formou:

- **Fúzií** – sú charakterizované tým, že dochádza k prepojeniu majetku a operácií firiem z dvoch alebo viacerých krajín, ktoré predtým spravovali osobitne a vznikne tým nový právny subjekt (UNCTAD, 2015).
- **Akvizícií** – sú nadobudnutím častí alebo celého objemu aktív alebo akcií jednej spoločnosti inou spoločnosťou, pričom tieto sú v rôznych krajinách. Pre možnosť definovania takého transferu ako akvizície je nutné kontrolovať z pohľadu zahraničného investora minimálne 10% z podielu nadobudnutého podniku. Akvizície sa delia na tri skupiny podľa %-neho podielu zahraničného investora v miestnom podniku:
 - **Úplná** – 100 %-ná akvizícia zahraničného investora
 - **Majoritná** – podiel zahraničného investora medzi 50 – 99 %
 - **Minoritná** – podiel zahraničného investora medzi 10 – 49 %
- **Greenfield investícií** – tzv. „investície na zelenej lúke“ – sú tak označované transakcie, kedy je prílevom kapitálu na zahraničný trh od nerezidenta vytvorená zahraničná afilácia, ktorá je vybudovaná od základov. Pojem zelená lúka sa vzťahuje na budovy postavené na poliach, ktoré boli doslova zelené. Slovo zelená je tiež synonymom slova nový, ktoré môže narážať na nové stavebné projekty firiem. Tieto spoločnosti sú vo všeobecnosti nadnárodné korporácie, ktoré začínajú nový podnik od základov, najmä v oblastiach, kde neexistujú žiadne zariadenie. Nevýhodou je výstavba nových zariadení. Výstavba od nuly môže priniesť väčšie riziko, ako aj vyššie náklady. Napríklad spoločnosť môže spočiatku investovať viac, keď sa rozhodne stavať od nuly, aby splnila štúdie uskutočniteľnosti. Môžu sa vyskytnúť aj problémy s miestnou prácou, miestnou reguláciou a iné prekážky, ktoré prichádzajú s úplne novými stavebnými projektmi.
- **Brownfield investícií** – tzv. „investície na hnedej lúke“ – v tomto prípade nedochádza k výstavbe od „základného kameňa“, ale zahraničný investor prevezme neprosperujúci podnik alebo jednoducho takúto investíciu cez

zahraničnú afiláciu vyhodnotí manažment zahraničného investora ako rentabilnú. Vďaka investovaniu do brownfieldu spoločnosti vyhľadávajú dostupné budovy v hostiteľskej krajine, ktoré sú kompatibilné s ich obchodnými modelmi alebo výrobnými procesmi. Jasnou výhodou investičnej stratégie brownfieldu je, že budova je už postavená, čím sa znižujú počiatočné náklady. Dá sa vyhnúť aj času venovanému výstavbe.

- **Spoločného podniku (join venture alebo skrátené JV)** – ide o taký model partnerského podnikania za účasti firiem z rôznych krajín, kedy sa dve alebo viacero spoločností dohodnú na využívaní vlastných zdrojov a schopností na naplnenie určitého účelu, ktorý je v spoločnom záujme.

1.4.4 Členenie PZI podľa vlastníctva

Napriek tomu, že v medzinárodnom podnikaní, najmä do roku 2010, bola drvivá väčšina týchto cezhraničných kapitálových tokov realizovaná nadnárodnými spoločnosťami v súkromných rukách, hlavne v poslednom období ich malú časť tvoria aj PZI realizovaným štátnymi spoločnosťami.

Priame zahraničné investície podľa vlastníctva investora rozdeľujeme na:

- **Súkromné spoločnosti** – spravidla firmy obchodované na burzách alebo ich neobchodované akcie sú vo vlastníctve iných súkromných investorov (právnických alebo aj fyzických osôb).
- **Štátne spoločnosti** – majoritne alebo úplne vlastnené štátom majú svoje dominantné postavenie predovšetkým v čínskej ekonomike, kde vzhľadom k charakteru politického a ekonomického systému viaceré strategické sektory neprešli vyváženejšou liberalizáciou a dereguláciou.

Tabuľka 2 Prehľad postavenie štátom vlastnených spoločností vo vybraných krajinách

Krajina	Počet podnikov	Počet zamestnancov	Hodnota v mld. \$
Brazília	134	597 505	145,0
ČĽR	51 314	20 248 999	29 201,1
India	270	3 284 845	338,5
Japonsko	8	256 256	82,4
USA	16	535 981	-21,6
Rakúsko	10	72 491	4,9

Česká republika	133	133 826	28,8
Maďarsko	370	148 193	9,1
Francúzsko	51	826 967	76,9
Nemecko	71	370 440	72,0

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Baláž, P., Zábojník, S., Havránek, L., (2019) a OECD (2017)

- **Štátne suverénne fondy** – štátom vlastnený investičný fond alebo entita, ktorý je vytváraný z prebytkov platobnej bilancie, z oficiálnych devízových operácií, z výnosov z privatizácie, z vládnych transferových platieb, fiškálnych prebytkov a/alebo z príjmov plynúcich z exportu komodít (Pauhofová, 2014). Takéto štátom zriadené fondy môžu mať za cieľ správu a investovanie devízových rezerv vo svete (Bačišin, 2008), stabilizáciu verejných financií, zabezpečovanie budúcich generácií (Nórsko), podporu vývozu alebo aj politické stratégie (SWFI, 2014).
- **Private equity fondy** – ich definícia sa v jednotlivých krajinách (najmä európskom a americkom práve) výrazne odlišuje. Ide však o kolektívne investičné fondy (UNCTAD, 2010), ktoré konsolidujú súkromný kapitál a investujú do verejne neobchodovateľných spoločností (mimo burzy). V prípade PZI zostáva zachovaný cezhraničný charakter a nadobudnutý podiel minimálne 10 % akcií alebo hlasovacích práv.

1.5 Motívy pre priame zahraničné investície

V snahe manažmentu čo najviac zhodnotiť kapitál akcionárov zohrávajú priame zahraničné investície dôležitú úlohu. V medzinárodne aktívnych firmách práve angažovanosť na zahraničnom trhu môže výrazne prispieť k rastu spoločnosti. Typickým príkladom tejto spoločnosti, ktorá postavila svoju expanziu nie na zahraničnom obchode, ale skôr na investovaní do kúpy lokálnych spoločností v zahraničí je spoločnosť Nestlé.

J. H. Dunning (Dunning, Lundan, 2008) rozlišuje nasledovné motívy nadnárodných firiem pre realizáciu priamych zahraničných investícií:

- **Zdrojovo orientované PZI** – primárnym cieľom investície materskej spoločnosti je získanie prístupu k zdrojom výrobných faktorov na zahraničnom trhu. Týka sa to predovšetkým nerastných surovín a pracovnej sily, menej často technológií, manažérskeho, prevádzkového alebo organizačného know-how.

Typickým príkladom na PZI orientované na nerastné suroviny je prítomnosť nadnárodných spoločností aktívnych v krajinách Blízkeho východu, ale aj afrických a latinskoamerických štátoch.

- **Trhovo orientované investície** – primárnym dôvodom investície do budovania zahraničnej afilácie je veľkosť a rastový potenciál zahraničného trhu. S. Ferenčíková (2010) uvádza, že ním môže byť aj prekonanie bariér vstupu na trh (napr. cieľ alebo kvantitatívnych obmedzení dovozu), schopnosť pružne reagovať na potreby zákazníkov (byť bližšie k zákazníkom) alebo nasledovať svojich dodávateľov a zákazníkov (napr. japonské TNK a systém keiretsu).
- **Investície zamerané na zvýšenie efektívnosti** – zahraničný investor vstupuje na domáci trh z dôvodu vyššej efektivity výrobného procesu, kedy dochádza k presunu častí hodnotového reťazca do zahraničia z dôvodu (Franco, C., a kol., 2008):
 - využívania rozdielov v dostupnosti a nákladoch výrobných faktorov naprieč krajinami,
 - využívania úspor z rozsahu a množstevných úspor (produkciou komplementárnych produktov firmy v dlhodobom horizonte znižujú priemerné a hraničné náklady).
- **Investície orientované na strategické aktíva/schopnosti** – J. H. Dunning do tejto kategórie radí motivácie nesúvisiace s predchádzajúcimi kategóriami. Niektorí autori priamo považujú za tieto motívy nadobudnutie aktív (Cantwell, Mudambi, 2005) na zahraničnom trhu.

V súvislosti s vysvetľovaním medzinárodných tokov PZI vzniklo množstvo iných parciálnych štúdií a ucelených teórií vysvetľujúcich ich motívy. Štúdie významných ekonómov na tému PZI možno rozdeliť do štyroch základných skupín (Baláž, P. a kol., 2010):

- **Rozvojové teórie PZI** – skúmajú vzťah PZI a hospodárskeho rozvoja štátu. Medzi najznámejšie a jednu z prvých patrí „teória letiacich husí“ od japonského ekonóma K. Akamatsu. Poukazoval na to, že PZI migrujú postupne od najvyspelejšej ázijskej ekonomiky (Japonsko) do ostatných ázijských ekonomík, kde je pracovná sila výrazne lacnejšia.

- **Teórie skúmajúce PZI ako kapitálové toky** – empirické analýzy skúmajúce motívy a efekty PZI na úrovni národných ekonomík. Patrí tu najmä makroekonomická analýza PZI, alokačná teória (nadväznosť na distribúciu a náklady výrobných faktorov) a modely hospodárskej geografie, ktoré súvisia s prínosom P. Krugmana v novej teórii obchodu. Niektorí autori tu zaraďujú aj vysvetlenie medzinárodného obchodu cez gravitačné modely a inštitucionálnu analýzu (Ferenčíková, S., 2010).
- **Mikroekonomická analýza PZI** – skúma PZI na úrovni firiem a ich motivácií. Za jednu z hlavných hnacích síl pre medzinárodné toky kapitálu považuje konkurenčnú výhodu striedajúca „neinformovanosť“ materskej spoločnosti o trhových špecifikáciách zahraničného trhu.
- **Eklektická teória PZI** – komplexná práca J. H. Dunninga spájajúca prvky predchádzajúcich troch skupín teórií (tzv. „OLI“ teória). Participáciu na medzinárodnej výrobe prostredníctvom PZI podmieňuje Dunning tromi faktormi:
 - Firma vlastní konkurenčnú výhodu, ktorou nedisponujú firmy v hostiteľských ekonomikách (značka, technológia, know-how, suroviny a i.),
 - Ak identifikuje materská spoločnosť vhodné podmienky na zahraničnom trhu, internacionalizuje túto konkurenčnú výhodu,
 - Túto konkurenčnú výhodu „internationalizuje“ materská spoločnosť rôznymi spôsobmi (cez reguláciu) zahraničného trhu.

1.6 Aktuálne trendy vo vývoji PZI

Priame zahraničné investície sa začínajú dostávať do manažérskeho rozhodovania, ale aj renomovaných ekonomických štúdií v 60. rokoch 20. storočia. Prudký rast kapitálových tokov však začali veľké spoločnosti realizovať až od druhej polovice 70. rokov, kedy reagovali na prvý a druhý ropný šok presunom svojich výrobných kapacít do ázijských destinácií s výrazne nižšími nákladmi.

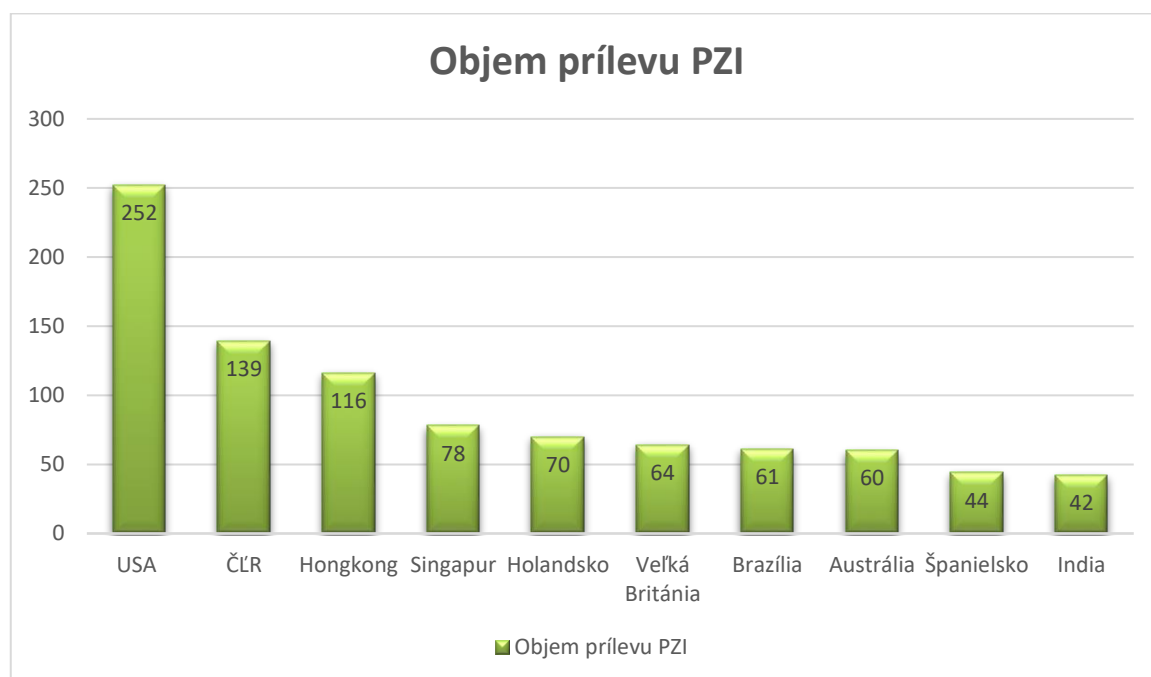
Až do roku 1997 sa objem PZI nedostal nad úroveň 500 mld. \$, avšak už v roku 2000 ich hladina dosiahla úroveň takmer 1,5 mld. \$. Prasknutie dot-com bubliny v roku 2000 utlmilo investičnú expanziu, najmä v sektore komerčných služieb a high-tech priemyselných odvetví.

Ekonomický vývoj do roku 2008 bol charakteristický dynamickým napredovaním svetového hospodárstva v predkrízovom období, čo malo svoje implikácie aj v medzinárodných tokoch kapitálu a optimizme firiem pri kapitálovej expanzii na zahraničných trhoch.

Najvyššia hodnota však s ohľadom na pád investičnej banky Lehman Brothers v druhej polovici roku 2008 bola dosiahnutá ešte v roku 2007 – 1,89 bil. \$. V roku 2008 to bolo necelých 1,5 bil. \$ a v krízovom roku 2009 už len 1,17 bil. \$.

Situácia sa upokojila v období do roku 2014, aby v roku 2015 medzinárodné firmy opätovne prepisovali historické štatistiky, rekordný objem PZI na úrovni 2,03 bil. \$, čo objemovo nebolo prekonané do roku 2019, kedy sa objem globálnych tokov PZI dostal na úroveň 1,3 bil. \$.

Graf 1 Krajiny s najvyšším prílevom PZI (mld. \$, 2018)

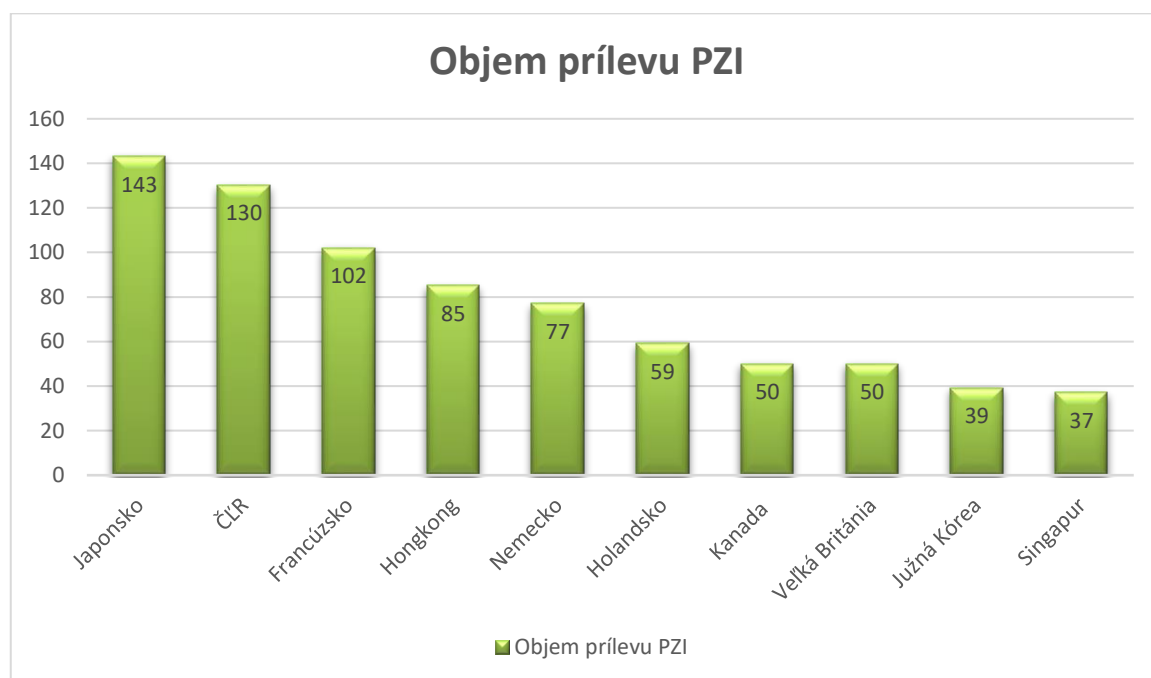
Zdroj: Vlastné spracovanie podľa BALÁŽ, P. a kol.

Postavenie krajín v rebríčku destinácií s najväčším prílevom PZI koreluje aj s ich postavením v rebríčku konkurencieschopnosti. Na kvalitu investičného prostredia (motívy pre PZI) reagujú aj nadnárodné korporácie. USA sa v Indexe globálnej konkurencieschopnosti (GCI) Svetového ekonomického fóra (WEF, 2019) umiestnili na druhom mieste za Singapurom, čínska ekonomika je síce až na 29. priečke, ale najväčší trh

na svete je magnetom pre trhovo orientované investície hľadajúce nových zákazníkov Hongkong je na tretej priečke.

Aktuálny vývoj potvrdzuje mierny útlm v tokoch PZI, čo súvisí so stagnujúcim objemom svetového obchodu, rizikom obchodných vojen (najmä medzi USA a ČĽR) a len mierne rastúcim celosvetovým HDP. Pomerne nízku úroveň prílevov PZI v rok 2018 – len 1,3 bil. \$ je však ovplyvnená aj repatriáciou kapitálu, hlavne americkými firmami.

Graf 2 Krajiny s najvyšším odlevom PZI (mld. \$, 2018)

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa BALÁŽ, P. a kol.

Medzi krajiny, ktorých firmy investujú v medzinárodnom podnikaní najviac, patrí Japonsko (prílev PZI má zanedbateľný význam z dôvodu regulácie a špecifikám japonského investičného prostredia), čínske firmy (ich objem investícií v zahraničí spolu s firmami z Hongkongu dosiahol kumulatívne najvyššiu hodnotu na svete) a investori z Francúzska. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že narastá dôležitosť, ale tým aj objem čínskych investícií a to predovšetkým investícií zdrojovo orientovaných, ale aj investícií cielených na strategické aktíva na zahraničných trhoch.

Určitú koordináciu a strategický dôraz na rozvoj investícií čínskych firiem vyplýva z realizácie projektu Novej hodvábnej cesty. V rámci tejto vízie chce čínska vláda zintenzívniť svoje obchodné a investičné toky, ako aj politický vplyv v krajinách historickej hodvábnej cesty z Ázie do Európy, ako aj destináciách námornej trasy z čínskych miest do Európy.

2 Cieľ práce

Hlavným cieľom mojej bakalárskej práce je popísať vývoj jednotlivých druhov priamych zahraničných investícií na Slovensku. Bakalárska práca je rozdelená na dve časti, a to teoretickú a praktickú.

Aby bol splnený hlavný cieľ, museli sme splniť niekoľko čiastkových cieľov:

- teoretická časť, ktorá obsahuje charakteristiku pojmu priame zahraničné investície podľa rôznych autorov, členenie priamych zahraničných investícií, popísanie aktuálnych trendov vo vývoji priamych zahraničných investícií,
- analýza a vývoj priamych zahraničných investícií v Slovenskej republike za obdobie 5 rokov od roku 2016 po rok 2020 – tento cieľ pozostáva zo skúmania aktuálneho stavu PZI, odlevu z krajiny a prílevu do krajiny,
- regionálna štruktúra priamych zahraničných investícií na Slovensku – pri tomto ciele sme si rozdelili stav objemu PZI v jednotlivých krajoch Slovenskej republiky,
- odvetvová štruktúra priamych zahraničných investícií v slovenskej ekonomike – cieľ je venovaný rozčleneniu hospodárskeho odvetvia Slovenskej republiky,
- stav priamych zahraničných investícií v priemyselnom odvetví Slovenskej republiky – tu sme sa venovali priemyslu, jeho rozčleneniu a stavu PZI v jednotlivých sektoroch priemyselnej výroby na Slovensku,
- analýza priamych zahraničných investícií v automobilovom priemysle Slovenska – popísanie a rozdelenie stavu PZI v piatich automobilkách na Slovensku, odlev a prílev PZI, prichádzajúcim investíciám do automobilového priemyslu a popísaniu dodávateľskej štruktúry v automobilovom priemysle.

3 Metodika práce a metody skúmania

V tejto časti bakalárskej práce si popíšeme používané metódy, pracovné postupy a definujeme si jednotlivé zdroje, z ktorých sme čerpali informácie.

3.1 Charakteristika skúmania a pracovné postupy

Hlavným objektom skúmania v našej práci sú regióny a odvetvia v hospodárstve z pohľadu priamych zahraničných investícií. Najväčšiu časť venujeme skúmaniu automobilového priemyslu na Slovensku a jeho vývoj za obdobie 5 rokov. Jeho analýzu sme spracovali v praktickej časti našej práce a výsledky následne zhrnuli v kapitole 5. Pri analýze sme použili poznatky, ktoré máme spracované v teoretickej časti bakalárskej práce.

Medzi základné pracovné postupy patrilo pozorovanie priamych zahraničných investícií za obdobie 5 rokov. Za toto obdobie sme skúmali vývoj priamych zahraničných investícií na Slovensku, z pohľadu regiónov, hospodárskych odvetví, priemyslu a automobilového priemyslu. Z údajov sme vytvárali grafy a tabuľky, ktoré sú súčasťou praktickej časti práce. Zo zosumarizovaných údajov sme vytvorili záver, ktorý nám z nich vyplýva.

3.2 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

Ako v teoretickej, tak aj v praktickej časti práce sme použili ako informačné zdroje rôzne odborné literatúry, vedecké články a štatistické údaje, ktoré sa týkajú problematiky priamych zahraničných investícií. Ako hlavným zdrojom našich číselných údajov o stave a vývoji priamych zahraničných investícií v praktickej časti sú údaje z databáz národnej banky Slovenska.

3.3 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov

Priame zahraničné investície sú vyjadrené v teoretickej časti v mld. \$, v praktickej časti sú vyjadrené v tis. € a pre určenie ich podielu sú vyjadrené v percentách. V práci sme využívali hlavne dedukciu, keďže sme vyvodzovali výsledok logickým dôsledkom, pomocou údajov, ktoré sme získali.

Pri získavaní údajov sme vychádzali z časového radu od roku 2016 po rok 2021, keďže sme potrebovali pracovať s najaktuálnejšími údajmi. Pri získavaní údajov sme používali verejné zdroje, údaje sme čerpali zo stránky NBS, ktorá každoročne zbiera údaje o PZI.

4 Výsledky práce

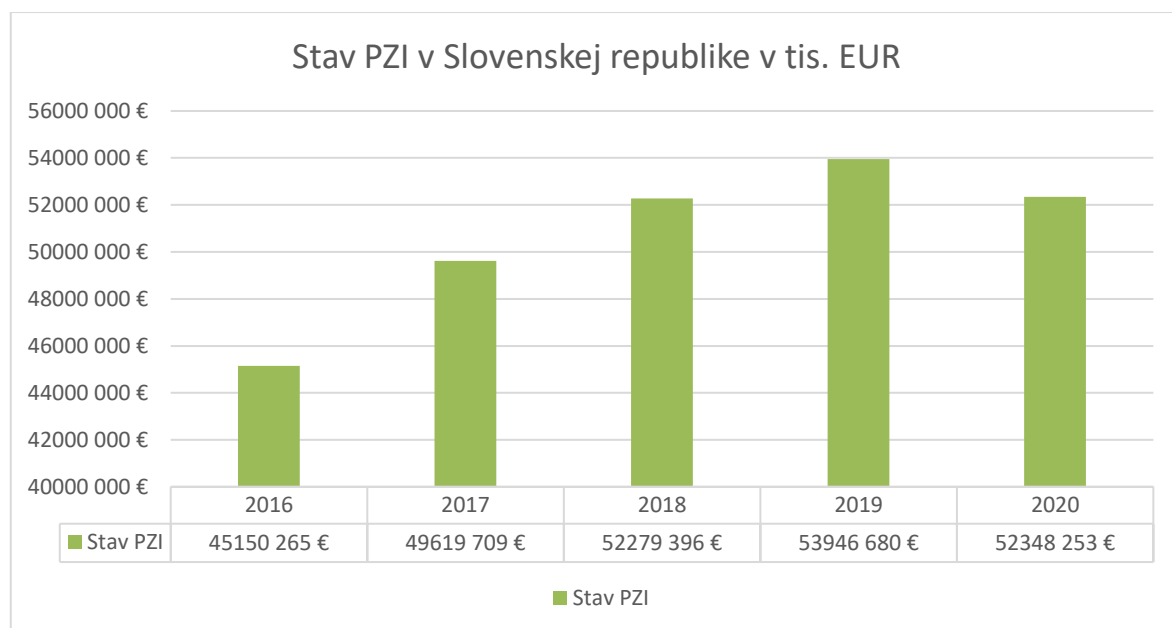
V štvrtej kapitole práce sa budeme venovať praktickej časti bakalárskej práce. Praktická časť práce obsahuje PZI v Slovenskej republike, jeho vývoj a vplyv na ekonomiku Slovenska. Ďalej sa budeme venovať analýze PZI v regiónoch Slovenskej republiky a v odvetvovej štruktúre Slovenskej republiky.

4.1 Analýza vývoja PZI v Slovenskej republike

V tejto podkapitole si presnejšie popíšeme vývoj PZI v Slovenskej republike za obdobie od roku 2016 po rok 2020 a následne zanalyzujeme. Ďalej si rozoberieme prílev a odlev toku PZI na území Slovenska, ktoré medzi sebou porovnáme. Tu taktiež budeme vychádzať z údajov od roku 2016 po 2020. V tejto kapitole si tiež uvedieme 15 najväčších zahraničných investorov, ktorý do našej republiky investujú najviac finančných prostriedkov. Väčšinu číselných údaje sme získali z databáz NBS. Tieto údaje následne spracujeme do grafov a tabuliek, ktoré sa v kapitole nachádzajú. NBS každý rok spracúva štatistické údaje a sprístupňuje ich na svojej internetovej stránke verejnosti. Pre svoju prácu som sa snažila uvádzať najaktuálnejšie údaje, práve preto som sa rozhodla pre roky 2016 až 2020. Pre roky 2016 až 2019 má NBS uvedené definitívne údaje, no pre rok 2020 sú zatiaľ len predbežné údaje. NBS má na svojej stránke uvedené, že spracovanie týchto hlásení trvá vždy cca 21 mesiacov po skončení príslušného obdobia.

Na úvod v praktickej časti mojej práce sa bližšie oboznámime so stavom PZI v Slovenskej republike v období od 2016 po rok 2020. Údaje o stave PZI sú uvedené v nasledujúcom grafe.

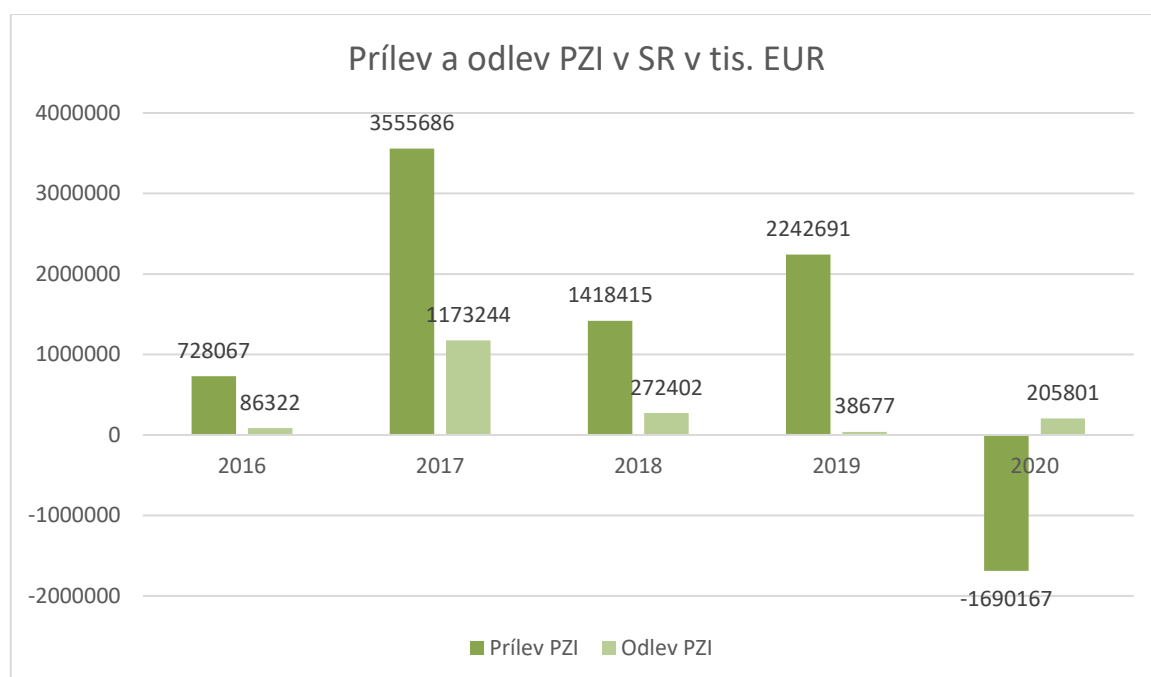
Graf 3 Stav PZI v Slovenskej republike

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

Z tohto grafu môžeme vyčítať každoročný nárast stavu PZI v Slovenskej republike, až na rok 2020, kedy pozorujeme mierny pokles, oproti roku 2019. Tento stav nám udáva hodnotu, koľko PZI cudzích krajín je umiestnených na Slovensku. Priemerný ročný rast PZI na Slovensku za obdobie 2016 až 2020 bol 1 799 497 tisíc eur. Tento rast môžeme hodnotiť ako pozitívny. Z grafu jasne vidíme, že absolútne hodnoty prírastku medzi rokmi 2016 až 2019 sa zvyšovali, aj keď v roku 2020 nastalo zníženie v hodnote 1 598 427 tisíc eur. Najväčší prírastok PZI vidíme v roku 2017, kedy táto hodnota oproti predchádzajúcemu roku stúpila o číslo 4 469 444 tisíc eur, a naopak, najmenší prírastok evidujeme v roku 2018, kde oproti predchádzajúcemu roku 2018 stúpol prílev PZI o hodnotu 1 667 284 tisíc eur. Táto analýza nám môže predpovedať aj ďalšie znižovanie prírastku stavu PZI v Slovenskej republike. Zmeny týchto hodnôt vyplývajú zo zmien v celosvetovom hospodárstve.

Graf 4 Prílev a odlev PZI v Slovenskej republike

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

Na tomto grafe môžeme pozorovať veľké rozdiely v hodnotách. V roku 2020 mal prílev značnú zápornú hodnotu, odlev ich naopak prevyšoval. V predchádzajúcich rokoch bol stav opačný, prílev PZI do Slovenskej republiky prevyšoval odlev PZI zo Slovenska.

Na grafe môžeme pozorovať, ako si Slovensko prešlo vývojom prílevu a odlevu PZI v rokoch 2016 až 2020. Z roku 2016 na rok 2020 prílev PZI vzrástol na najvyššiu hodnotu 3 555 686 tisíc eur, z čoho môžeme usúdiť, že Slovensko prilákalo množstvo zahraničných investorov. Z roku 2017 sme zaznamenali značný pokles o 2 137 271 tisíc eur, ktorý následne v roku 2019 opäť vzrástol o 824 276 tisíc eur na hodnotu 2 242 691 tisíc eur.

Čo sa týka odlevu, od roku 2016 vzrástol na hodnotu 1 173 244 tisíc eur, ktorú dosahovala v roku 2017. Následne mala klesajúcu tendenciu. V poslednom roku 2020 vzrástol odliv na hodnotu 205 801 tisíc eur.

Pri umiestňovaní svojej investície sa zahraniční investori rozhodujú na základe charakteristík hostiteľskej ekonomiky. Patrí tu napríklad veľkosť trhu, geografická poloha krajiny, výška nákladov na výrobné faktory, úroveň vzdelávacieho systému, kvalita pracovnej sily, kvalita podnikateľského prostredia, úroveň dopravnej infraštruktúry, ekonomická a politická stabilita krajiny a podobne. Podľa slovenskej agentúry pre rozvoj

investícií a obchodu (SARIO) by sa malo na Slovensko investovať pre bezpečné investičné prostredie, priaznivú geografickú polohu, vysokou adaptabilitou pracovníkov na rôzne podnikové kultúry a typy vedenia, veľkej ponuky priemyselných priestorov, kontinuálnemu rastu a sieti infraštruktúry a atraktívnym investičným stimulom.

V našej tabuľke sme si spracovali 15 najväčších zahraničných investorov, ktorí investujú najviac finančných prostriedkov do našej republiky.

Tabuľka 3 Stav PZI v Slovenskej republike

Holandsko	11 454 230	21,88 %
Rakúsko	6 866 909	13,16 %
Česko	5 731 821	10,95 %
Nemecko	4 554 046	8,70 %
Kórejská republika	3 279 001	6,26 %
Luxembursko	2 537 319	4,85 %
Taliansko	2 458 044	4,70 %
Maďarsko	2 115 516	4,04 %
Cyprus	1 695 021	3,24 %
Belgicko	1 664 436	3,18 %
Spojené kráľovstvo	1 389 405	2,65 %
Francúzsko	848 990	1,62 %
Švajčiarsko	649 418	1,24 %
Poľsko	554 416	1,06 %
Dánsko	397 165	0,76 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

V tabuľke máme uvedených 15 krajín, ktoré podľa štatistických údajov NBS o stave PZI v SR podľa geografického členenia v najaktuálnejšom roku 2020 investovali najviac finančných prostriedkov v Slovenskej republike. Krajiny sú zoradené podľa výšky investícií od najvyšších po najnižšie hodnoty.

Z tabuľky je nám zrejmé, že najviac PZI do Slovenska prichádza z krajín Európy. Mimo Európy je len jedna krajina, a to Kórejská republika. Všetky ostatné štáty patria do Európskej únie, okrem Švajčiarska a Spojeného kráľovstva, ktoré odstúpilo v roku 2020. Najviac investícií k nám prichádza z Holandska a predstavujú 21,88 % podiel stavu

všetkých PZI v SR. Za Holandskom nasleduje Rakúsko s percentuálnym podielom 13,16 % a Česko s 10,95 % podielom.

4.2 Regionálna štruktúra PZI v Slovenskej republike

Pri PZI je dôležitá analýza z viacerých hľadísk. Do mojej práce som si zvolil analýzu regionálnej štruktúry PZI vo všetkých častiach Slovenskej republiky. Táto analýza nám porovná tieto regióny.

Tabuľka 4 Stav objemu PZI v jednotlivých krajoch SR za rok 2019

Bratislavský kraj	37 109 423	68,79 %
Žilinský kraj	4 956 302	9,19 %
Trnavský kraj	2 828 659	5,24 %
Trenčiansky kraj	2 479 218	4,60 %
Košický kraj	2 471 206	4,58 %
Nitriansky kraj	2 172 148	4,03 %
Banskobystrický kraj	1 161 133	2,15 %
Prešovský kraj	786 591	1,42 %
SPOLU	53 946 680	100 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

V tabuľke sú uvedené hodnoty stavu PZI vo všetkých krajoch Slovenskej republiky za najaktuálnejší rok 2019. Z tohto roku sú posledné aktuálne údaje, ktoré sú zverejnené na stránke NBS v štatistických údajoch. Jednotlivé kraje sú zoradené od najvyššej po najnižšiu hodnotu stavu PZI.

Z tabuľky vyplýva, že najväčší podiel na objeme PZI v jednotlivých krajoch SR má bratislavský kraj. Percentuálny podiel 68,79 % značne prevyšuje ostatné hodnoty. Je to spôsobené hlavne tým, že hlavné mesto Bratislava, ekonomicky prevyšuje ostatné mestá na Slovensku.

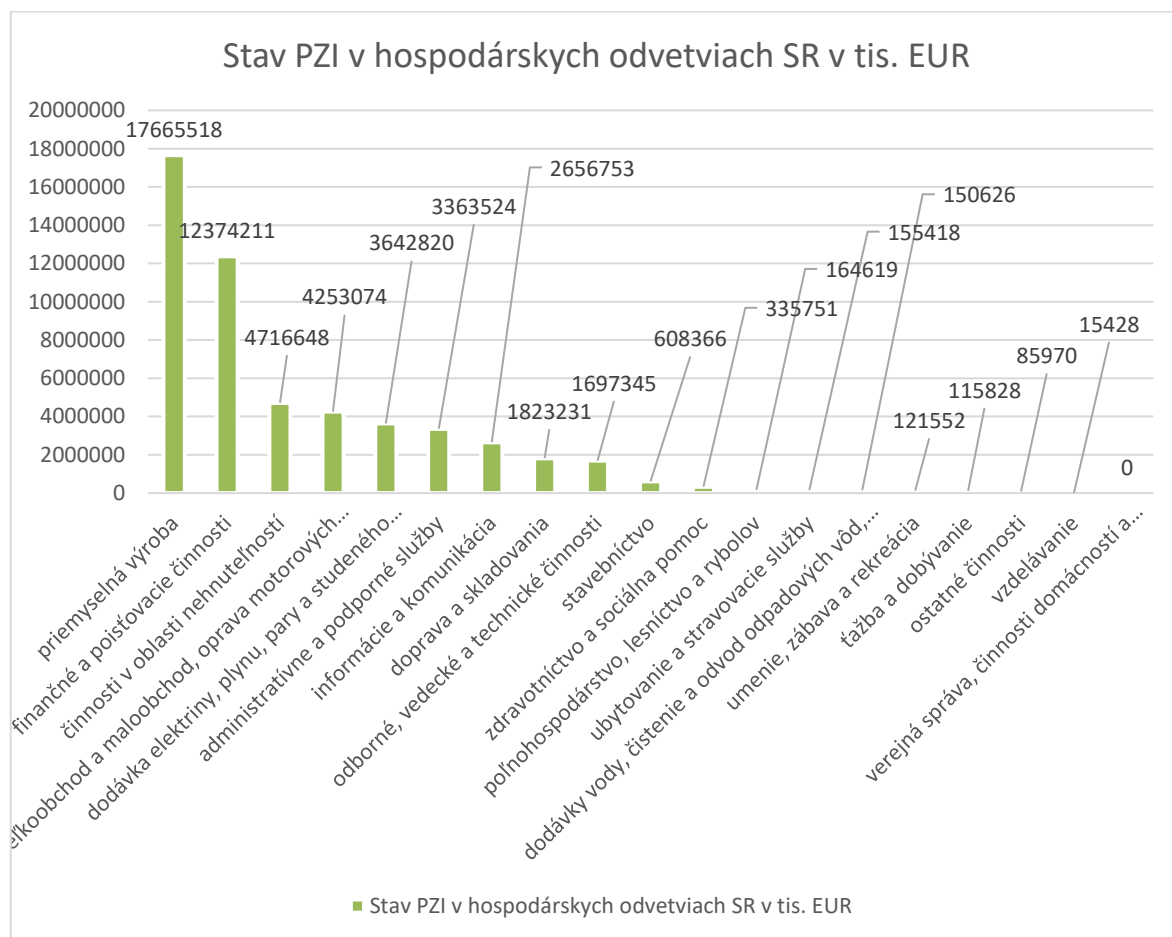
Na druhom mieste sa umiestnil žilinský kraj, hneď za ním trnavský a trenčiansky. Z týchto údajov môžeme povedať, že západná časť Slovenska značne dominuje nad východnou časťou republiky.

Východné Slovensko (košický a prešovský kraj) majú spolu percentuálny podiel 6%, čo je 1/11 hodnoty objemu PZI v bratislavskom kraji.

4.3 Odvetvová štruktúra PZI v Slovenskej republike

V tejto podkapitole si uvedieme stav PZI v jednotlivých hospodárskych odvetviach Slovenskej republiky. V nasledujúcom grafe si uvedieme tento stav PZI. Aj pri tomto grafe budú našim zdrojom údajov databázy NBS z roku 2019, pretože sú najaktuálnejšie.

Graf 5 Odvetvová štruktúra PZI v Slovenskej republike za rok 2019

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

V predchádzajúcom grafe sme si rozdelili stav priamych zahraničných investícií podľa jednotlivých odvetví v Slovenskej republike. Aby sme vedeli lepšie porovnať a zhodnotiť hodnoty, vytvoríme si z nášho grafu tabuľku, kde uvidíme aj percentuálny podiel jednotlivých odvetví na celkovom stave odvetvia.

Tabuľka 5 Stav PZI v hospodárskych odvetviach SR

Priemyselná výroba	17 665 518	32,75 %
Finančné a poisťovacie činnosti	12 374 211	22,94 %

Činnosti v oblasti nehnuteľností	4 716 648	8,74 %
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov	4 253 074	7,88 %
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	3 642 820	6,75 %
Administratívne a podporné služby	3 363 524	6,23 %
Informácie a komunikácia	2 656 753	4,92 %
Doprava a skladovania	1 823 231	3,38 %
Odborné, vedecké a technické činnosti	1 697 345	3,15 %
Stavebníctvo	608 366	1,13 %
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	335 751	0,62 %
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	164 619	0,31 %
Ubytovanie a stravovacie služby	155 418	0,29 %
Dodávky vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	150 626	0,28 %
Umenie, zábava a rekreácia	121 552	0,23 %
Ťažba a dobývanie	115 828	0,21 %
Ostatné činnosti	85 970	0,16 %
Vzdelávanie	15 428	0,03 %
Verejná správa, činnosti domácností a exteritoriálnych organizácií	0	0 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

Z nášho grafu a tabuľky vyplýva, že v najväčšie zastúpenie na objeme finančných prostriedkov od zahraničných investorov na našu republiku má priemyselná výroba. Hodnota 17 665 518 tisíc eur predstavuje 32,75 %-ný podiel na celkovom stave PZI v odvetví. O 10 % menej na druhom mieste sú finančné a poisťovacie činnosti s 22,94 % podielom a s hodnotou 12 374 211 tisíc eur. Ďalej nasledujú činnosti v oblasti nehnuteľností a veľkoobchod a maloobchod.

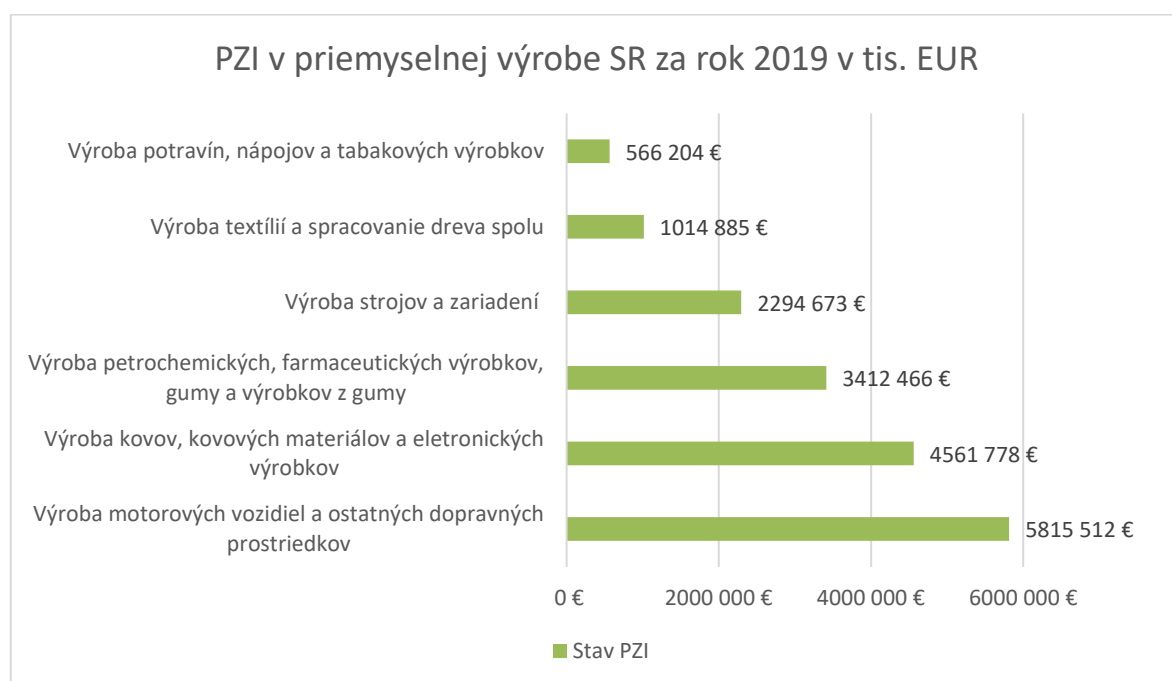
4.4 Stav PZI v priemyselnej výrobe Slovenskej republiky

Z predchádzajúcej kapitoly je zrejmé, že najväčšie zastúpenie na stav PZI v odvetvovej štruktúre Slovenskej republiky má práve priemyselná výroba. Podľa Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky je priemysel SR dlhodobo dominantným hospodársky sektorom, ktorý vytvára podmienky pre harmonický rozvoj ďalších ekonomických činností a je dobrým základom pre implementáciu vedomostnej ekonomiky

v podmienkach SR. Z údajov, ktoré zverejnili vieme, že priemysel už v roku 2012 prispieval v celkovej tvorbe HDP podielom 15,5 %, v tom istom období v SR priemysel zabezpečil 23,9 % HDP, v tom priemyselná výroba 18,9 %. Priemyselná výroba rástla aj v nasledujúcich rokoch.

V nasledujúcom grafe a tabuľke máme spracované údaje zo stránky NBS, kde vidíme, ako jednotlivé sektory vplyvajú na stav PZI v priemyselnej výrobe Slovenskej republiky z roku 2019.

Graf 6 PZI v odvetví priemyslu SR za rok 2019

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

Náš predchádzajúci graf popisuje členenie priemyselného odvetvia Slovenska. Ako môžeme pozorovať, najväčšie zastúpenie má automobilový priemysel a za ním výroba kovov. Aby sme číselné údaje vedeli lepšie porovnať, vytvoríme si tabuľku, kde uvidíme aj percentuálne zastúpenie jednotlivých sektorov priemyslu.

Tabuľka 6 PZI v odvetví priemyslu SR za rok 2019

Výroba motorových vozidiel a ostatných dopravných prostriedkov	5 815 512	32,92 %
Výroba kovov, kovových materiálov a elektronických výrobkov	4 561 778	25,82 %
Výroba petrochemických, farmaceutických výrobkov, gumy	3 412 466	19,32 %

a výrobky z gumy		
Výroba strojov a zariadení	2 294 673	12,99 %
Výroba textílií a spracovanie dreva spolu	1 014 885	5,75 %
Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	566 204	3,21 %

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

Z nášho grafu a tabuľky môžeme vyčítať, že najväčšie zastúpenie na stav PZI v priemyselnom odvetví má výroba motorových vozidiel. Na Slovensku pôsobia štyria výrobcovia automobilov. Patrí medzi ne Volkswagen Slovakia, a. s., PCA Slovakia, s. r. o., Kia Slovakia, s. r. o. a Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o.. Z našich údajov vidíme, že objem finančných prostriedkov 5 815 512 predstavuje 32,92 % z celkového objemu, čo je skoro tretina z celkového stavu PZI v priemyselnom odvetví za rok 2019.

Veľmi významné zastúpenia má aj výroba kovov, kovových materiálov a elektronických výrobkov, ktoré predstavujú 25,82 % z celkového objemu. Táto hodnota predstavuje štvrtinu z celkového stavu PZI v danom odvetví. Medzi najznámejších výrobcov kovov na Slovensku patrí U. S. Steel Košice, s. r. o., OFZ, a. s., Valsabbia Slovakia, s. r. o. a Kovohuty Dolný Kubín, s. r. o..

Nemôžeme vynechať ani výrobu petrochemických, farmaceutických výrobkov, gumy a výrobky z gumy. Práve tie sa v našom rebríčku umiestnili na treťom mieste. Suma 3 412 466 tisíc eur, predstavujú 19,32 % z celkového stavu PZI v priemysle v roku 2019. Do tejto kategória patria slovenské firmy ako napríklad Slovnaft, a. s., Cintinental Matador Rubber, s. r. o., Duslo, a. s., Plastic Omnium Auto Inergy Slovakia, s. r. o., Fortischem, a. s. či Magna Slovteca, s. r. o..

4.4.1 Greenfield a brownfield v priemyselnej oblasti Slovenska

Priemyselné parky možno vo všeobecnosti rozdeliť do dvoch základných skupín, podľa toho, na akom území vznikajú. Sú to priemyselné parky na zelenej lúke (priemyselný park vybudovaný na nezastavanej ploche, ktorá nebola doteraz využívaná na priemyselné účely) a priemyselné parky na hnedej lúke (priemyselný park vybudovaný na už zastavanej a využívanej ploche na priemyselné účely, park vzniká investovaním finančných zdrojov do už existujúcich budov a stavieb, ktoré sú v súčasnosti už využívané, alebo opustené).

Tabuľka 7 Počet priemyselných parkov podľa krajov

Kraj	Greenfield	Brownfield	Zmiešané	Spolu
Bratislavský	0	0	0	0
Trnavský	9	5	1	15
Trenčiansky	4	0	0	4
Nitriansky	9	1	0	10
Žilinský	2	0	1	3
Banskobystrický	9	6	1	16
Prešovský	10	4	0	14
Košický	4	8	0	12
Spolu	47	24	3	74

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky

Na Slovensku máme celkovo 74 priemyselných parkov. Na tomto počte sa priemyselné parky typu greenfield podieľajú počtom 47, čo predstavuje 63,5 %, parky brownfield 24, 32,4 % a zmiešané priemyselné parky, ktoré s počtom 3 predstavujú 4,1 %.

4.5 Automobilový priemysel z pohľadu PZI

Ako sme si už spomenuli v predchádzajúcej podkapitole, najväčšie zastúpenie v odvetvovej štruktúre Slovenskej republiky má priemyselná výroba, a to práve automobilový priemysel. Svojimi 32,92 % jasne dominuje nad ostatnými odvetvami priemyselnej výroby.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky v jednom zo svojich článkov na ich webovej stránke uvádza, že Slovensko je jedným z vedúcich výrobcov automobilov v strednej Európe. Slovenské napredovanie v automobilovom priemysle sa začalo už v 90-tych rokoch. Automobilový priemysel je rozhodujúcim priemyselným odvetvím a hybnou silou rozvoja slovenského hospodárstva.

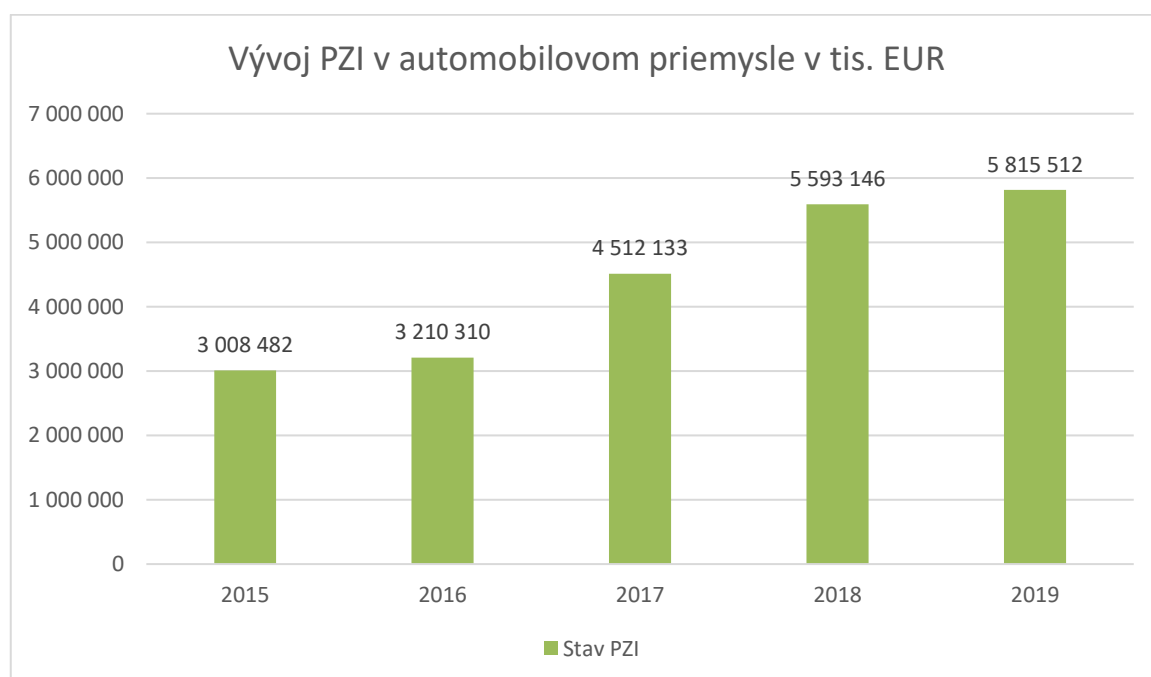
Podiel priemyslu na tvorbe HDP je 26% a z toho je má automobilový priemysel zastúpenie 13 %. Slovensko má dlhoročné skúsenosti s výrobou automobilu. V minulosti bolo Československu vďaka značke Škoda lídrom v produkcii automobilov zo štátov V4.

Rozmach v automobilovom priemysle na Slovensku nastal v roku 1991, kedy prichádza na jej územia nemecká automobilová spoločnosť Volkswagen. Ďalší rozvoj prišiel v roku 2003, kedy prišla dnešná PSA Slovakia, ktorá vyrába automobily značky Citroen a Peugeot. V roku 2006 začala svoju prevádzku ďalšia automobilová spoločnosť, Kia Slovakia, ktorá pôvodom pochádza z Kórejskej republiky. Najnovšia automobilová spoločnosť, ktorá si založila svoju prevádzku na území Slovenska je Jaguar Land Rover. Spoločnosť bola založená už v roku 2015, ale svoju prevádzku na Slovensku začala až v roku 2018.

Podľa mnohých údajov je Slovensko krajinou, ktorá vyrobí za rok najviac automobilov na obyvateľa. Automobilový priemysel svojim objemom na vývoze pozitívne ovplyvňuje platobnú bilanciu krajiny a prináša hlavne nové pracovné miesta pre obyvateľov Slovenska.

V nasledujúcom grafe sme si spracovali údaje o vývoji PZI v automobilovom priemysle za obdobie od roku 2015 po rok 2019.

Graf 7 Vývoj PZI v automobilovom priemysle

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

Z nášho grafu je jasne vidieť, že vývoj PZI v automobilovom priemysle v podmienkach Slovenskej republiky mal rastúci charakter. Kým v roku 2015 ich stav predstavoval 3 008 482 tisíc eur, už v roku 2017 prevyšovala hodnotu 4 000 000 tisíc eur, a v roku 2018 sa táto hodnota vyšplhala na 5 593 146 tisíc eur. V roku 2019 táto hodnota stúpila o 222 366 tisíc eur na 5 815 512 tisíc eur, čo je najviac za nami vybrané sledované obdobie. Údaj z roku 2019 je najaktuálnejší na stránke NBS. Z doterajších údajov môžeme predpokladať aj nasledujúci nárast týchto hodnôt.

Slovensko malo pomerne lacnú kvalifikovanú pracovnú silu, lacné surovinové a energetické vstupy, výhodnú geografickú polohu a úzke vzťahy s EÚ prostredníctvom asociačnej zmluvy. Nevýhodou Slovenska bolo, že nový štát bol neznámou pre zahraničných investorov, ktorí nemali k dispozícii dostatok informácií o slovenskej ekonomike.

Do nasledujúcej tabuľky sme spracovali prílev a odlev PZI, ktoré prichádzajú a odchádzajú z automobilového priemyslu na Slovensku. Vychádzali sme opäť z údajov, ktoré má NBS zverejnené na svojej stránke.

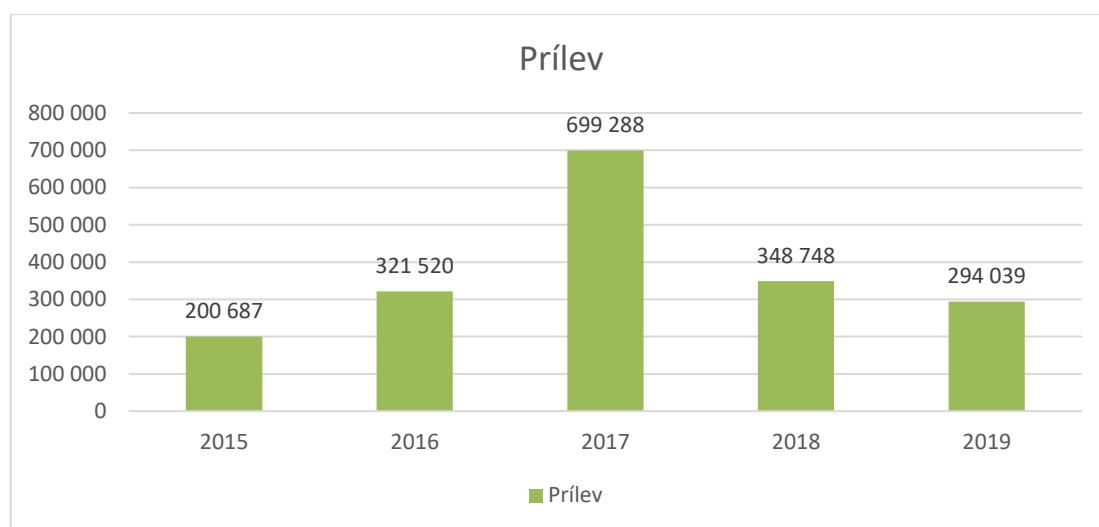
Tabuľka 8 Prílev a odlev PZI do automobilového priemyslu

	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Prílev PZI do AP</i>	200 687 €	321 520 €	699 288 €	348 748 €	294 039 €
<i>Odlev PZI z AP</i>	24 851 €	7 543 €	- 1 945 €	1 802 €	10 625 €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

V tabuľke vidíme prílev a odlev PZI do a z automobilového priemyslu na Slovensku. Tabuľka nám slúži na porovnanie údajov podľa jednotlivých rokov. Spracovali sme si čísla od roku 2015 po rok 2019, ktorý je najaktuálnejší. Pre lepšie zhodnotenie si vytvoríme z tabuľky graf, na ktorom vieme lepšie odpozorovať vývoj PZI.

Graf 8 Prílev PZI do automobilového priemyslu Slovenskej republiky

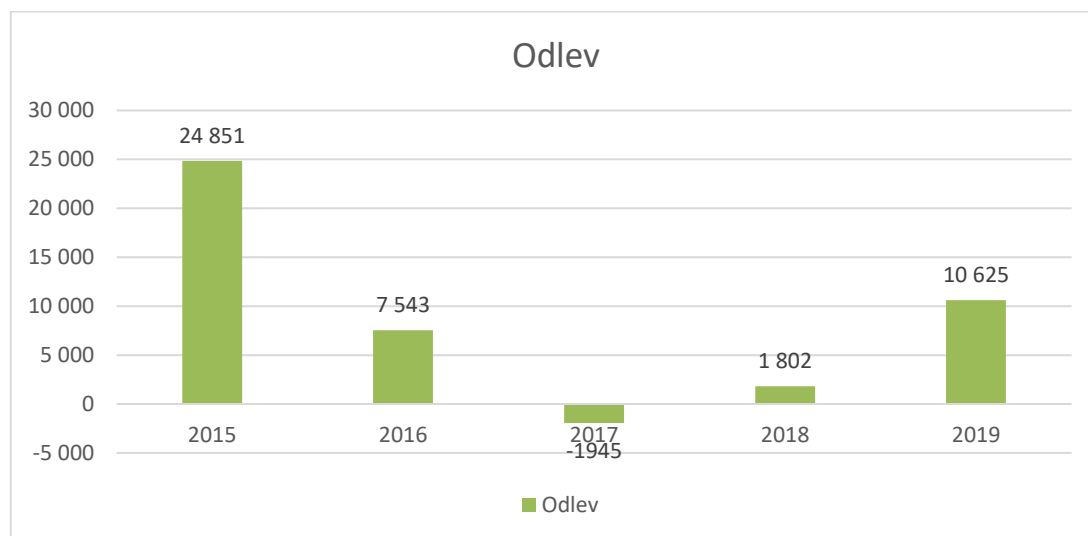

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

Na tomto grafe vidíme, že hodnota prílevu priamych zahraničných investícií je pomerne rovnaká, až na rok 2017, kedy táto hodnota značne prevyšuje ostatné. Prílev dosiahol hodnotu takmer 700 000 €. Následne v roku 2018 klesla hodnota na 348 348 € a v roku 2019 pokračovala v klesajúcej tendencii a získala hodnotu 294 039 €.

V ďalšom grafe máme znázornený odlev priamych zahraničných investícií zo slovenského automobilového priemyslu. Keďže hodnoty prílevu a odlevu sú značne rozdielne, práve preto sme museli zvoliť dva samostatné grafy, aby boli hodnoty rozoznateľné.

Graf 9 Odlev PZI z automobilového priemyslu Slovenskej republiky

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov NBS

Na grafe vidíme, ako sa vyvíjal odlev priamych zahraničných investícií z automobilového priemyslu. Kým v roku 2015 dosahoval odlev hodnotu 24 851 €, už v roku 2016 klesla na 7 543 € a v roku 2017 už dosahovala mínusovú hodnotu – 1 945 €. Kým v roku 2017 bola hodnota odlevu mínusová, už v roku 2019 dosahovala opäť hodnotu 10 625 €.

Ako sme už spomenuli v predchádzajúcej podkapitole, na území Slovenskej republiky pôsobia štyri automobilové spoločnosti a to Volkswagen Slovakia, a. s., PCA Slovakia, s. r. o., Kia Slovakia, s. r. o. a Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o..

Volkswagen Slovakia, a. s. pôsobí na Slovensku od 12. marca 1991, kedy bola podpísaná základná dohoda o podnikateľskom zámere a vytvorení novej spoločnosti. V roku 1992 vzniká prvé vozidlo novej spoločnosti. Dennú produkciu v tom čase tvorilo 15 vozidiel.

Tabuľka 9 Zisk a tržby Volkswagen Slovakia, a. s.

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Zisk</i>	145 mil. €	173 mil. €	192 mil. €	448 mil. €	207 mil. €
<i>Tržby</i>	7,58 mld. €	7,54 mld. €	10,38 mld. €	10,39 mld. €	9,75 mld. €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov finstat

V roku 2003 vzniká na Slovensku ďalšia automobilová spoločnosť, a to PSA Peugeot Citroen pri Trnave.

Tabuľka 10 Zisk a tržby PCA Slovakia, s. r. o.

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Zisk</i>	- 208 889 €	- 86 343 €	23 681 €	27 108 €	21 096 €
<i>Tržby</i>	1,94 mil. €	0,54 mil. €	0,45 mil. €	0,49 mil. €	0,49 mil. €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov finstat

Kia Slovakia, s. r. o. začala svoju výstavbu na území Slovenska v roku 2004. Bola to historicky prvá výstavba automobilového závodu Kia v Európe. Začiatok svojej výroby eviduje v roku 2006. Kia Slovakia momentálne zamestnáva približne 3 700 zamestnancov, vyrába 350 000 automobilov ročne a výška jej doterajšej investície predstavuje 2,1 miliardy eur.

Tabuľka 11 Zisk a tržby Kia Slovakia, s. r. o.

	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Zisk</i>	214 mil. €	210 mil. €	241 mil. €	318 mil. €	106 mil. €
<i>Tržby</i>	5,57 mld. €	5,18 mld. €	5,19 mld. €	5,59 mld. €	4,58 mld. €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov finstat

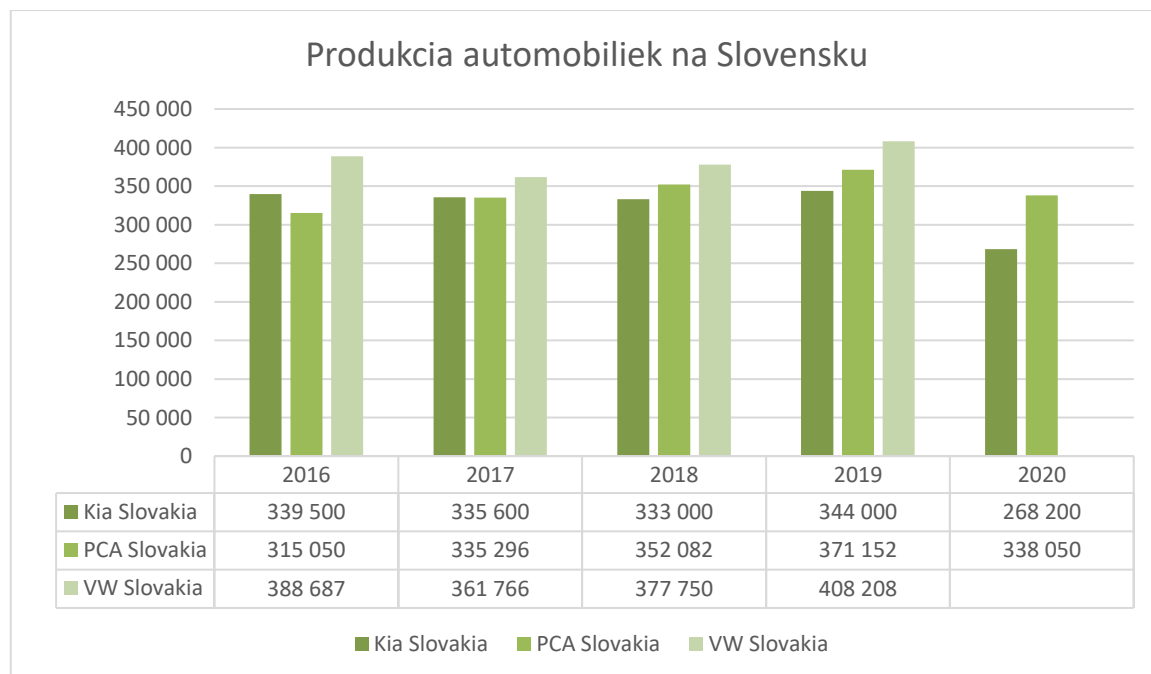
Štvrtá spoločnosť Jaguar Land Rover otvorila svoj najmodernejší výrobný závod, ktorý je v prevádzke na našom území od roku 2018 v Nitre. Spoločnosť aktuálne zamestnáva približne 1 500 zamestnancov a výrobná kapacita predstavuje 150 000 vozidiel ročne.

Tabuľka 12 Zisk a tržby Jaguar Land Rover, s. r. o.

	2018	2019	2020
<i>Zisk</i>	3,48 mil. €	13,4 mil. €	11,54 mil. €
<i>Tržby</i>	187 mil. €	279 mil. €	270 mil. €

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov finstat

Graf 10 Produkcia automobilových spoločností na Slovensku v rokoch 2016 - 2020

Zdroj: vlastne spracovanie podľa ročných závierok jednotlivých automobiliek

Na našom grafe môžeme vidieť rozdiely v produkcii medzi jednotlivými automobilovými spoločnosťami na Slovensku za roky 2016 až 2020. Aj keď sme si už

uviedli, že na Slovensku máme 4 automobilové spoločnosti, v našom grafe ich máme iba 3, ktoré pôsobia na našom území už dlhšiu dobu. Z grafu je zrejmé, že najväčšiu produkciu má každý rok spoločnosť Volkswagen oproti ostatným spoločnostiam. Kým v roku 2016 evidujeme celkovú produkciu 1 043 237 ks, už v roku 2017 zaznamenávame mierny pokles o 10 615 ks. V nasledujúcich rokoch zatiaľ sledujeme iba nárast celkovej produkcie automobilov.

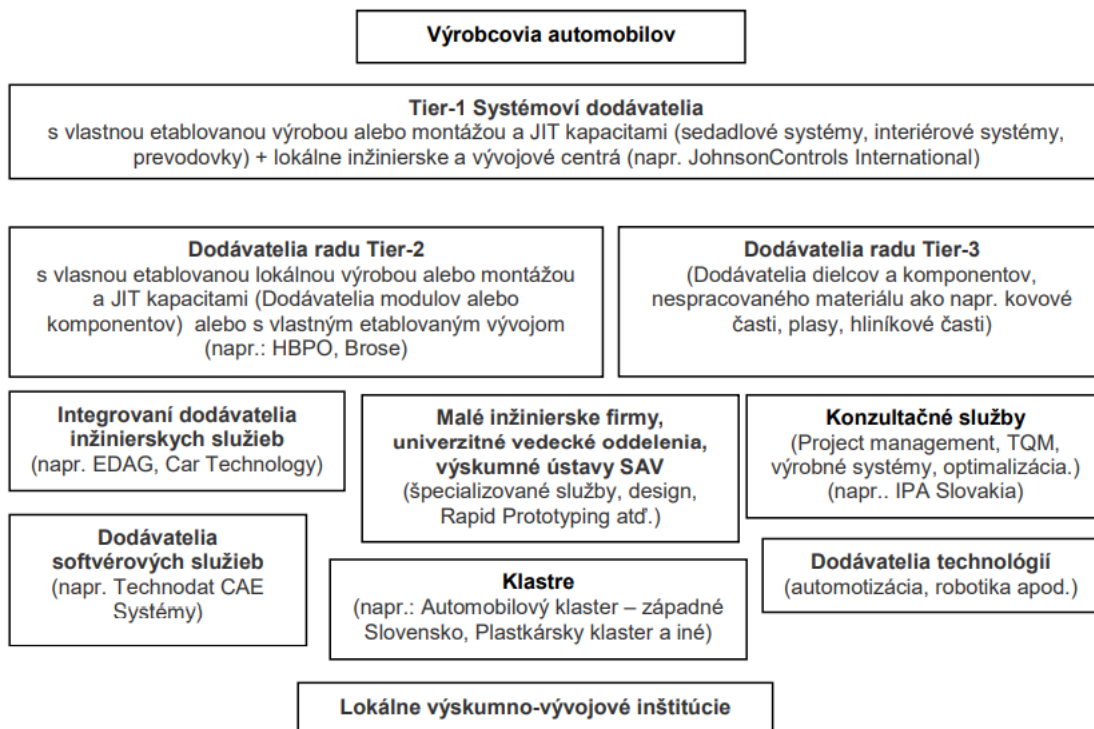
4.5.1 Prichádzajúce investície do automobilového priemyslu

Po aktuálnej investícii 400 – 500 miliónov eur do prípravy výroby prémiových modelov plánuje bratislavská automobilka Volkswagen Slovakia ďalšie investície vo výške viac ako 500 miliónov eur. O akú konkrétnu investíciu pôjde, však nie je ešte známe.

PSA Group získala investíciu do nového výrobného programu. Skupina Stellantis rozhodla o alokáciu nového výrobného programu segmentu B vo svojom výrobnom centre v Trnave. Toto rozhodnutie je ocenením za výkon výrobného centra, ktoré dosiahlo. Postupný začiatok výroby nového výrobného programu segmentu B je naplánovaný od roku 2023. S cieľom výrazne prispieť k zvyšovaniu uhlíkovej neutrality budú veľkú časť výrobného programu predstavovať aj plne elektrické motorizácie.

4.5.2 Dodávateľská štruktúra v automobilovom priemysle

Dodávateľský sektor na Slovensku sa úspešne rozvinu s rastom automobilovej výroby. Automobilový dodávateľia za obdobie od rok 2002 zvyšovali hodnoty svojej produkcie až do roku 2008, pričom rok 2009 bol ovplyvnená dopadmi hospodárskej krízy. Automobiloví dodávateľia na Slovensku sú dôležitou súčasťou celej štruktúry automobilového priemyslu, pričom sa podieľajú aj na rozvoji výskumno-vývojových aktivít. Medzi kľúčových hráčov v dodávateľskom sektore môžeme zaradiť napríklad Johnson Controls International, Valeo, ZF, ArvinMeritor, Continental a iné.

Obrázok 1 Štruktúra dodávateľskej siete na Slovensku

Zdroj: [guzlejova_20110712123246_Automobilový_priemysel_update_SJ_July_2011\(mhsr.sk\)](#)

5 Diskusia

Hlavným cieľom štvrtej kapitoly bolo popísať vývoj PZI na Slovensku. Časť kapitoly sme venovali analýze priamych zahraničných investícií, ich stav v podmienkach Slovenskej republiky, odlev z krajiny a prílev do krajiny za obdobie 5 rokov (2016 – 2020). Pracovali sme s hodnotami týchto rokov práve preto, pretože boli najaktuálnejšie z údajov NBS. Za sledované obdobie sa hodnoty od seba líšili, ale pri celkovom stave PZI sme zaznamenali rastúce hodnoty od roku 2015 až po rok 2019. V roku 2020 sme mohli vidieť mierny pokles, čo mohlo byť zapríčinené vypuknutím pandémie COVID-19. Zmeny stavu PZI sú zapríčinené vývojom svetového hospodárstva. Do budúcich rokov môžeme predpokladať, že sa táto hodnota veľmi meniť nebude, pretože COVID-19 pretrvával až do roku 2022. Ako už vieme, táto pandémia značne postihla mnohé krajiny a výrazne ovplyvňuje ekonomiku jednotlivých štátov.

Z našej analýzy zahraničných investorov vidíme, že najväčšie zastúpenie v našej krajine má Holandsko, Rakúsko a Česko. To, že štáty investujú do našej republiky je zapríčinené hlavne efektívnym daňovým systémom Slovenska. Naša krajina má pre susedské štáty priaznivé ekonomické prostredie, ktorá poskytuje ekonomickú efektívnosť, spravodlivosť, administratívnu jednoduchosť, flexibilitu a politickú prehľadnosť daňového systému. Pre udržanie si pozitívne rastúceho stavu PZI v krajine je pre Slovensko veľmi dôležité zachovávať spoluprácu s ostatnými investujúcimi krajinami. Ďalším významným faktorom je, že Slovensko je krajina, ktorá má lacnú a kvalifikovanú pracovnú silu.

Pri analýze regionálnej štruktúry sme zistili hodnoty PZI v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky. Zo zistených hodnôt vidíme, že Bratislavský kraj má omnoho väčšie množstvo PZI oproti ostatným krajom Slovenska. Práve pre vysoký stav PZI v Bratislavskom kraji dominuje Západoslovenský kraj v stave PZI na Slovensku. Je to zapríčinené hlavne tým, že množstvo investorov situuje svoje investície blízko hlavného mesta. Hlavné mesto ponúka množstvo nových pracovných miest a príležitostí pre zahraničných investorov. Aj keď sú Košice druhým najväčším mestom Slovenska, podiel na PZI majú iba 4,5 % z celého Slovenska.

Analýza odvetvovej štruktúry nám jasne ukazuje, že dominantným sektorom je práve priemysel, ktoré má najväčšie zastúpenie na PZI a to 32,75%. Priemyselná výroba v sebe zahŕňa odvetvia, ktoré sú pre Slovensko veľmi dôležité a najviac produktívne. Patrí sem napríklad strojársky priemysel, výroba elektronických zariadení, dopravných

prostriedkov, kovov, nábytku a chemické výroby. Po rozčlenení priemyselnej výroby na jednotlivé odvetvia v nej, pozorujeme, že dominantné zastúpenie v tomto sektore má automobilový priemysel s 32,92%-ným podielom. Na našom území sú momentálne 4 automobilové spoločnosti, ktoré vyrábajú a to Volkswagen, PCA Slovakia, Kia Slovakia a najnovší Jaguar Land Rover. Automobilový priemysel má na našom území silnú tradíciu a je hnacou silou ekonomiky Slovenska. Slovensko vyrobí v prepočte najviac automobilov v prepočte na obyvateľov. Automobilový priemysel zahŕňa nové trendy vo vývoji, čo predstavuje pre Slovensko nielen výzvu, ale aj obrovskú príležitosť pri prilákaní nových investícií.

Záver

Priame zahraničné investícií podporujú medzinárodný obchod aj vzťahy so susedskými krajinami. Sú veľmi dôležité pri rozvoji jednotlivých odvetví v krajinách, aj pre Slovensko, ktorá ich plne využíva. Prílev priamych zahraničných investícií do našej krajiny pozitívne ovplyvňuje našu ekonomickú a hospodársku situáciu a podporuje rozvoj jednotlivých hospodárskych odvetví s regiónov Slovenska, kam tieto investície smerujú.

V prvej kapitole bakalárskej práce sme si zhrnuli základné definície a potrebné informácie o priamych zahraničných investíciách. Súčasťou kapitoly boli aj aktuálne vývoje a trendy v oblasti priamych zahraničných investícií, či už na Slovensku alebo vo svete. Druhá kapitola pozostáva z definovania hlavného cieľa našej práce, čím je analýza priamych zahraničných investícií podľa jednotlivých druhov. Pozornosť sme chceli upriamiť aj na priemyselnú výrobu a automobilový priemysel, ktorý je jej súčasťou a ktoré sme skúmali z pohľadu priamych zahraničných investícií. V tretej kapitole máme zhrnutú metodiku práce a metódy skúmania, ktoré sme v práci využívali. Štvrtá kapitola je venovaná praktickej časti, ktorá je zameraná na analýzu priamych zahraničných investícií na Slovensku. Zhodnotili sme stav priamych zahraničných investícií, ich odlev a prílev, rozdelili sme si ich podľa regionálnej štruktúry a následne aj odvetvovej štruktúry, ktorú sme si viac rozobrali a skúmali automobilový priemysel, ktorý v nej mal najväčšie zastúpenie. Automobilový sektor ponúka pre krajiny množstvo príležitostí, ako môžu do našej krajiny investovať svoje financie.

6 Bibliografické zdroje

1. BALÁŽ, P. a kol. Medzinárodné podnikanie: na vlně globalizujúcej sa svetovej ekonomiky. Bratislava: Sprint dva, 2020. ISBN 978-80-89710-51-5.
2. Bratislava Land Rover. Bratislava Land Rover: Novinky. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [JAGUAR LAND ROVER OTVÁRA VÝROBNÝ ZÁVOD NA SLOVENSKU | NOVINKY | Land Rover T.O.P. AUTO PREMIUM, a.s](#)
3. DUDÁŠ, T. a kol. Svetová ekonomika, 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2017. ISBN 978-80-225-4352-1.
4. Finstat. [online]. Finstat: Jaguar Land Rover Slovakia s. r. o.. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. - historický názov: Investment Project Panthera s. r. o. - zisk, tržby, hospodárske výsledky a účtovné závierky \(finstat.sk\)](#)
5. Finstat. Finstat: Jaguar Land Rover Slovakia s. r. o., účtovné závierky. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [Účtovné závierky - Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. - historický názov: Investment Project Panthera s. r. o. \(finstat.sk\)](#)
6. Finstat. Finstat: Kia Slovakia, s. r. o.. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [Kia Slovakia s. r. o. - historický názov: Kia Motors Slovakia s.r.o. - zisk, tržby, hospodárske výsledky a účtovné závierky \(finstat.sk\)](#)
7. Finstat. Finstat: PSA Servise Centre Europe, s. r. o.. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [PSA Services Centre Europe, s.r.o. - historický názov: Peugeot Citroën Trnava, s.r.o. - zisk, tržby, hospodárske výsledky a účtovné závierky \(finstat.sk\)](#)
8. Finstat. Finstat: Volkswagen Slovakia, a. s.. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a.s. - historický názov: VOLKSWAGEN SLOVAKIA a.s. - zisk, tržby, hospodárske výsledky a účtovné závierky \(finstat.sk\)](#)
9. Kia. Kia: Profil spoločnosti. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [Kia Slovakia s.r.o. - O spoločnosti](#)
10. Kia. Kia: Výročné správy. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [Kia Slovakia s.r.o. - Výročné správy](#)
11. Lisý, J. Ekonómia v novej ekonomike. Bratislava: Wolters Kluwer (lura Edition), 2007. ISBN 808-07-81644

12. MHSR. Analýza priemyselných parkov v Slovenskej republike. Bratislava: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, 2018. [online]. [cit. 10.5.2022]. Dostupné z: [Analýza priemyselných parkov v SR \(gov.sk\)](#)
13. Nadacia Volkswagen Slovakia. Nadacia Volkswagen Slovakia: Výročné správy. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [Výročné správy - Nadácia Volkswagen Slovakia \(nadacia-volkswagen.sk\)](#)
14. NBS. Investovanie. Bratislava: Národná banka Slovenska. [online]. [cit. 6.4.2022]. Dostupné z: [Investovanie - www.nbs.sk](#)
15. NBS. Priame zahraničné investície. Bratislava: Národná banka Slovenska. [online]. [cit. 7.3.2022]. Dostupné z: [Priame zahraničné investície - www.nbs.sk](#)
16. PSA Groupe. PSA Groupe: História. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [História, PSA PEUGEOT CITROËN Slovakia \(psa-slovakia.sk\)](#)
17. PSA Groupe. PSA Groupe: Výročná správa. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [Výročná správa 2019, PSA PEUGEOT CITROËN Slovakia \(psa-slovakia.sk\)](#)
18. PSA Groupe. Trnava: Trnavská automobilka Stellantis Slovakia získala investíciu do nového výrobného programu, 28.6.2021. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [Trnavská automobilka Stellantis Slovakia získala investíciu do nového výrobného programu, PSA PEUGEOT CITROËN Slovakia \(psa-slovakia.sk\)](#)
19. SARIO. Automobilový priemysel. Bratislava: Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu. [online]. [cit. 10.5.2022]. Dostupné z: [guzlejova_20110712123246_Automobilový_priemysel_update_SJ_July_2011 \(mhsr.sk\)](#)
20. ŠIKULOVÁ, Ivana. Priame zahraničné investície v Slovenskej republike a súvislosti ich vplyvu na ekonomiku. Faktory vplývajúce na prílev priamych zahraničných investícií do SR. Ekonomický ústav SAV. [online]. Bratislava, 2014. [cit. 10.5.2022]. ISSN 1337-5598. Dostupné z: [267_wp64sikulova.pdf \(sav.sk\)](#)
21. Transport. VW plánuje ďalšie investície, 28.4.2022. [online]. [cit. 1.5.2022]. Dostupné z: [VW Slovakia plánuje ďalšie investície - Transport.sk](#)
22. Volkswagen. Volkswagen: História. [online]. [cit. 20.4.2022]. Dostupné z: [1991-1995 \(volkswagen.sk\)](#)